

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การยกระดับการรักษาความมั่นคงปลอดภัย
ด้านสารสนเทศขององค์กร

จัดทำโดย นางสาวสิริกานต์ มหาสิทธิ์ระกุล
รหัส 89018

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 89
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2562
ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การยกระดับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ
ขององค์กร

จัดทำโดย นางสาวสิริกานต์ มหาสิทธิ์ระกูล
รหัส 89018

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 89
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2562

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

(หน้าอนุมัติ)
สำนักงาน ก.พ.

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักรับบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรมของสำนักงาน ก.พ.

ลงชื่อ .....
(.....)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ .....
(.....)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ .....
(.....)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ .....
(.....)
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ทิศทางการพัฒนาประเทศไทยตามวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะใช้โมเดลขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมเพื่อพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ ให้สอดคล้องกับบริบทไปสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 ที่สามารถสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์ และทรัพยากรต่างๆ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาระยะยาวที่สอดคล้องกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยได้กำหนดแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2560 – 2564 เพื่อยกระดับภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน มีการทำงานแบบอัจฉริยะ และขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างแท้จริง โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาบริหารจัดการให้เข้าสู่ระบบราชการ 4.0 (Government 4.0 หรือ Gov. 4.0) ซึ่งเป็นฟันเฟืองและเสาหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างสอดคล้องกับทิศทางการบริหารงานของประเทศให้ก้าวสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เพื่อส่งผลให้ระบบราชการมีการพัฒนาและปรับตัวต่อความท้าทายใหม่ๆ อีกทั้งเป็นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับนานาประเทศ และยังเป็นการยกระดับสมรรถนะของหน่วยงานภาครัฐให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยทุกส่วนราชการมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์รองรับนโยบายดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยียังมีจุดอ่อนเรื่องปัญหาความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศที่มีความสำคัญและต้องตระหนักถึงอย่างยิ่ง อีกทั้งจุดอ่อนเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ด้านความมั่นคง ได้กำหนดให้มีการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน เพื่อให้ปัญหาเดิมที่มีอยู่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง จนยุติลง หรือไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศชาติ รวมทั้งให้การบริหารและการพัฒนาบ้านเมืองเดินไปด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผลักดันการวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาทุกภาคส่วนในทุกประเด็นอย่างเป็นระบบด้วยการผนึกกำลังคน และทรัพยากรให้มีส่วนร่วมแบบบูรณาการอย่างแท้จริงในการส่งเสริม หรือ วางแผน และยกระดับวิธีการแก้ไขปัญหา รวมถึงการเสริมสร้างความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานหลักและรองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยคุกคามรวมทั้งปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงต่างๆ เช่น อาชญากรรมทางไซเบอร์ เป็นต้น ที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ และส่งผลกระทบต่อในการดำเนินการตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ระดับต่างๆ รวมทั้งโครงการสำคัญของประเทศเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ

ในขณะที่เทคโนโลยีสารสนเทศมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และเป็นที่สนใจใช้งานจากทั่วทุกสาขาและทุกมุมโลก จึงมีมีจอาชีพที่จ้องฉวยโอกาสลักลอบนำข้อมูลสารสนเทศต่างๆ มาใช้ประโยชน์ส่วนตน ดังนั้น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทุกระบบของภาครัฐจึงจำเป็นต้องมีการรักษาความปลอดภัยอย่างเข้มงวด รวมทั้งการรับ-ส่งข้อมูลในระบบสารสนเทศของกระทรวงการคลังที่มีภารกิจหลักที่สำคัญอย่างยิ่งในการหารายได้ให้รัฐบาลเพื่อนำมาบริหารประเทศ และสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังซึ่งเป็นส่วนราชการในสังกัดของกระทรวงการคลังที่มีภารกิจหลักในการเป็นศูนย์กลางการบริหารงานของกระทรวงการคลัง และปัจจุบันยังมีการสื่อสารข้อมูลราชการทั้งการใช้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการโดยไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม (Free e-mail) และในเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) ที่จัดทำขึ้น

โดยบริษัทเอกชนของต่างประเทศ ซึ่งมีผลเสียหายต่อประเทศไทยหากบริษัทเอกชนเหล่านั้นนำข้อมูลทางจรรยาบรรณของการสื่อสารกันมาวิเคราะห์เพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ ในด้านที่มีขอบ รวมถึงการสอดแนมเอกสารที่ทางราชการใช้ดำเนินงานภายในหน่วยงานทั้งหลาย และที่ยังอยู่ในฐานะปกปิดจนกว่าจะได้รับอนุมัติตลอดจนเอกสารที่ต้องปิดเป็นความลับ เช่น การปรับอัตราภาษี การยกเว้นภาษี หรือเอกสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น ดังนั้น จึงเป็นความท้าทายที่ต้องดำเนินการพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ กฎหมายหลักเกณฑ์การปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง และบุคลากรผู้นำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ทั้งในส่วนที่ต้องกระทำและงดเว้นการกระทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อขจัดปัญหาเหล่านี้ให้เป็นที่ยุติ ซึ่งผู้จัดทำรายงานได้ตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศในการใช้งานคอมพิวเตอร์และใช้งานอินเทอร์เน็ตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับ-ส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และในเครือข่ายสังคมออนไลน์ของหน่วยงานของทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการคลัง จึงมีความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการดำเนินการด้านการสื่อสารในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศพร้อมทั้งขอเสนอแนวทางการดำเนินการเรื่อง “การยกระดับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศขององค์กร” เพื่อให้เอกสารราชการในระบบสารสนเทศมีความมั่นคงปลอดภัยสูงสุด เป็นไปตามกฎหมาย แนวนโยบาย และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องโดยใช้กรอบความคิดของทฤษฎีการบริหาร 4 M ในการวิเคราะห์เพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการดำเนินการ ประกอบด้วย 1) Material : ช่องทางการรับ-ส่งข้อมูลสารสนเทศของทางราชการ 2) Man : เจ้าหน้าที่ของรัฐ 3) Money : งบประมาณ และ 4) Management : วิธีบริหารจัดการสามารถสรุปแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนางาน ได้ดังนี้

แนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนางานเรื่อง “การยกระดับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศขององค์กร”

1. Material : แนวทางการแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาช่องทางการรับ-ส่งข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย 2 ช่องทาง ดังนี้

1.1 การรับ-ส่งข้อมูลราชการทางระบบอิเล็กทรอนิกส์

1.1.1 การใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ (e-mail)

การรับ-ส่งข้อมูลทางระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) เป็นเรื่องพื้นฐานที่ทุกคนสามารถดำเนินการได้อย่างคล่องแคล่วและเป็นปกติทั้งในรูปแบบส่วนบุคคลและงานราชการ และเนื่องจากทุกส่วนราชการในประเทศไทยมีเว็บไซต์ของส่วนราชการอยู่แล้ว ซึ่งแต่ละเว็บไซต์จะมีระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ให้บริการแก่บุคลากรในสังกัด โดยการติดต่อขอลงทะเบียนใช้งานได้ที่หน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของแต่ละส่วนราชการ ทั้งนี้ ผู้ขอใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์จะต้องให้ความยินยอมตามเงื่อนไขการรักษาความมั่นคงปลอดภัยในการสื่อสารด้วยระบบสารสนเทศตามที่หน่วยงานกำหนด หรืออาจขอให้ผู้ดูแลระบบของหน่วยงานประสานขอใช้บริการระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลาง mail.go.th ได้จากสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.)

1.1.2 การใช้โปรแกรม IP Messenger (IPMsg)

โปรแกรม IP Messenger เป็นโปรแกรมที่ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ผ่านหมายเลขประจำเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ระบุตัวตนของเครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องที่เชื่อมต่ออยู่บนเครือข่ายหรือที่เรียกว่า IP Address (Internet Protocol Address) ซึ่งบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังมีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ประจำทุกคน โปรแกรม IP Messenger สามารถดาวน์โหลดได้จากอินเทอร์เน็ตโดยไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ (Free Download) รวมทั้งสามารถรับ-ส่งไฟล์และโพลเดอร์ได้ด้วย

ระบบ LAN แบบ Pop up และตัวโปรแกรมไม่ต้องอาศัยแม่ข่าย (Server) เป็นตัวกลาง นอกจากนี้ยังใช้เป็นโปรแกรมสนทนา (Chat) ได้ต่อกันกับปลายทางในระบบ LAN หรือเครือข่ายส่วนตัวได้อีกช่องทางหนึ่งอย่างสะดวก รวดเร็ว เนื่องจากโปรแกรมมีขนาดเล็ก กะทัดรัด เบาล่งต่อการใช้งาน และไม่ต้องการเบราว์เซอร์ (Browser) รวมทั้งสามารถเข้ารหัสข้อความ (Encryption) เพื่อป้องกันข้อมูลหรือข้อความตั้งต้นที่ต้องการส่งไปถึงผู้รับได้อีกด้วย

ในส่วนของผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ จะใช้โปรแกรม IP Messenger ในการสื่อสารหรือทดสอบการทำงานของคอมพิวเตอร์ว่าสามารถสื่อสารถึงกันได้หรือไม่ รวมทั้งประยุกต์การใช้งานสื่อสารกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศขององค์กร ซึ่งสามารถควบคุมจำนวนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และการเปลี่ยนค่า IP Address ได้อย่างแม่นยำ

1.2 การสื่อสารในเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network)

แอปพลิเคชัน G-Chat เป็นช่องทางการสื่อสารในเครือข่ายสังคมออนไลน์ภาครัฐที่มีความปลอดภัยสูงสุดในระดับสากล จัดทำโดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.) ที่ได้พัฒนา G-Chat ขึ้นเพื่อใช้เป็นระบบติดต่อสื่อสารแบบออนไลน์สำหรับหน่วยงานภาครัฐผ่านอุปกรณ์สื่อสารแบบเคลื่อนที่ เพื่อความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับแอปพลิเคชัน LINE ใช้งานง่าย แทบจะไม่ต้องเรียนรู้อะไรใหม่ จึงแนะนำให้ทุกหน่วยงานในภาครัฐใช้ G-Chat แทนแอปพลิเคชัน LINE หรือแอปพลิเคชันสนทนาอื่นๆ (chat) โดยแยกการสนทนาเรื่องส่วนตัวกับเรื่องงานที่มีความสำคัญออกจากกันเพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลที่สนทนาหรือส่งไฟล์ราชการถึงกันมีความปลอดภัย ซึ่งปัจจุบัน สพร. อยู่ระหว่างพัฒนาแอปพลิเคชันจาก version 1 เป็น version 2 โดยเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะได้มีหนังสือเชิญชวนหน่วยงานราชการต่างๆ เพื่อให้สื่อสารในเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้วยแอปพลิเคชันดังกล่าวต่อไป

2. Man : แนวทางการแก้ปัญหาหรือพัฒนาบุคลากรด้านการสื่อสารในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในส่วนของ การวิเคราะห์ SWOT Analysis ด้านจุดอ่อน พบว่าในภาพรวมบุคลากรของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังยังมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การทำงานในเชิงรุก การประสานงาน และการถ่ายทอดความรู้ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่และงานขององค์กรไม่เพียงพอ ดังนั้น ในส่วนของ การสื่อสารในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจึงต้องมีการแก้ไขปัญหาเหล่านี้โดยการพัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากรเพื่อให้มีความตระหนักรู้เท่าทันภัยคุกคามจากการใช้ระบบสารสนเทศและอินเทอร์เน็ต รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจและดำเนินการป้องกันภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในส่วนที่ต้องกระทำและงดเว้นการกระทำ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ได้จัดให้มีการฝึกอบรมในทักษะด้านความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรภาครัฐ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) ได้มีแนวทางพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐในมิติที่ 1 รู้เท่าทันและใช้เทคโนโลยีเป็น (Digital Literacy) อย่างไรก็ตาม ในรายละเอียดหลักสูตรยังมิได้บรรจุเรื่อง การใช้งานเพื่อความปลอดภัย และการใช้ดิจิทัลเพื่อความปลอดภัยไว้แต่ประการใด ซึ่งในเบื้องต้นผู้จัดทำรายงานจะได้ประสานหน่วยงานรับผิดชอบหลักสูตร ให้บรรจุเรื่องดังกล่าวไว้ในหลักสูตรต่อไป

3. Money : งบประมาณ

การใช้เครื่องมือดังกล่าวตามข้อ 1 ไม่ต้องใช้เงินงบประมาณแต่ประการใด

4. Management : แนวทางการแก้ปัญหาหรือพัฒนานโยบายด้านกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

สืบเนื่องจากได้มีประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง เรื่อง แนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2559 ซึ่งมีข้อกำหนดเกี่ยวกับแนวทางการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศไว้อย่างชัดเจนแล้ว อย่างไรก็ตามในการนำแนวนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติยังสร้างความตระหนักแก่ผู้ใช้งานในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ (information security awareness) ไม่เข้มข้นและจริงจังเท่าที่ควรตามที่ได้กำหนดไว้ในประกาศฯ ดังนั้น ผู้บริหารระดับสูง และหน่วยงานรับผิดชอบจึงควรมีการบังคับใช้ประกาศฯ ดังกล่าวอย่างเคร่งครัด และต่อเนื่อง เพื่อมิให้การใช้งานระบบสารสนเทศทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติในการควบคุมการใช้งานระบบคอมพิวเตอร์และสินทรัพย์สารสนเทศ เช่น เอกสาร สื่อบันทึกข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือสารสนเทศ เป็นต้น อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการเข้าถึงโดยผู้ซึ่งไม่มีสิทธิ

ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการตามข้อเสนอ และแนวทางการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม

จากการนำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนานโยบายเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศดังกล่าวข้างต้น มีปัจจัยด้านบุคลากร (Man) ที่มีความเสี่ยงเพียงด้านเดียวที่อาจเกิดผลกระทบจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของบุคลากรในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเห็นว่าเป็นเรื่องไม่สำคัญ จึงไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการเท่าที่ควร

ดังนั้น ผู้บริหารระดับสูงจึงควรมีการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรมเพื่อขจัดปัญหาดังกล่าวให้เป็นที่ยุติโดยเร็ว โดยดำเนินการมอบนโยบายและกำกับให้บุคลากรในสังกัดรวมทั้งหน่วยงานรับผิดชอบให้ดำเนินการเป็นกลไกในการบังคับใช้กฎหมาย และแนวนโยบายต่างๆ อย่างเคร่งครัด รวมถึงตลอดถึงผู้ใช้งานเพื่อให้เข้ารับการฝึกอบรมด้านคอมพิวเตอร์ และจะต้องศึกษาแนวนโยบายตามประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง เรื่อง แนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2559 จนเกิดความเข้าใจสามารถนำไปปฏิบัติเป็นเรื่องปกติได้อย่างขึ้นใจ และจริงจัง โดยต้องมีการวัดผลการเรียนการสอนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง จนสามารถตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องมีการใช้เครื่องมือต่างๆ ของภาครัฐในการสื่อสารด้วยระบบสารสนเทศ ซึ่งเป็นการส่งเสริมและพัฒนาระบบราชการให้มีการปรับตัวต่อความท้าทายใหม่ๆ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลัก รวมทั้งให้คนและทรัพยากรมีส่วนร่วมแบบบูรณาการอย่างแท้จริงในการยกระดับวิธีการแก้ไขปัญหา

การดำเนินการที่กล่าวข้างต้น อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ช่วยปลัดกระทรวงการคลังในการช่วยปลัดกระทรวงการคลังแปลงนโยบายชาติและนโยบายรัฐบาล ความคาดหวัง และเป้าหมายความสำเร็จในระดับประเทศที่เน้นการมีส่วนร่วมในการวางแผน บริหารจัดการและบูรณาการร่วมมือกับบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง โดยการปรับปรุงแนวทาง มาตรฐาน ระบบงาน หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติต่างๆ เพื่อการยกระดับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการสื่อสารในระบบสารสนเทศได้อย่างมีศักยภาพ ซึ่งเป็นการ “ทำน้อยได้มาก” เนื่องจากเป็นการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยไม่มีค่าใช้จ่ายแต่ประการใด ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติราชการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทันต่อการเปลี่ยนแปลง และเมื่อประสบความสำเร็จแล้ว จะขยายขอบเขตการบริหารจัดการไปยังส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการคลังทุกแห่ง รวมทั้งรัฐวิสาหกิจในกำกับ ซึ่งกระทรวงการคลังจะเป็นองค์กรต้นแบบการสร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับหน่วยงานทั้งประเทศต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล เรื่อง การยกระดับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศขององค์กร เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 89 วิทยาลัยนักบริหาร สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) ประจำปี 2562 เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้นำประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริงมาศึกษาวิเคราะห์ประกอบแนวคิด ทฤษฎีการบริหารในการพัฒนาองค์กร โดยให้ผู้เข้ารับการอบรมมีโอกาสพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ และต่อยอดประสบการณ์การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้เป็นผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดีโดยได้รับความกรุณาในการให้คำแนะนำทางวิชาการ และชี้แนะแนวทางการจัดทำรายงานจากท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ดร.วิฑูรย์ สิมะโชคดี อดีตปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม คณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งการสนับสนุนข้อมูลด้านนวัตกรรมจาก นายกิตติพงษ์ อภิชัยชาญกิจ รองผู้อำนวยการการประปานครหลวง (ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ) นายมานิต ปานเอม ผู้เชี่ยวชาญการประปานครหลวง ซึ่งเป็นผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรนี้ และนายบรรพต จันทร์หอม ผู้อำนวยการกองบริหารเครือข่ายสื่อสารและความมั่นคงสารสนเทศ การประปานครหลวง ณ โอกาสนี้ จึงขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่ปรึกษา คณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ให้การสนับสนุนด้านวิชาการทุกท่าน ที่ทำให้รายงานฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นจนสามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนางานด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศภาครัฐให้เกิดประโยชน์ต่อไป รวมทั้งขอขอบคุณผู้เข้ารับการอบรมที่ให้ความสนใจและมีเมตตาริจิตที่ดีต่อกันตลอดระยะเวลาการอบรมครั้งนี้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ก.พ. และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่ได้อำนวยความสะดวกด้านต่างๆ ในหลักสูตรนี้

สิริกานต์ มหาสิทธิ์ระกูล

พฤษภาคม 2562

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	1
1.1 การวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	1
1.2 ตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงที่เป็นเป้าหมาย	2
1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	4
2. ข้อเสนอโครงการพัฒนางาน	6
2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา	6
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย	10
2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ	30
3. แผนพัฒนาตนเอง	32
3.1 การวิเคราะห์ตนเอง	32
3.2 การวางแผนพัฒนาตนเอง	33
บรรณานุกรม	43
ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	44

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	การเชื่อมโยงประเด็นตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 กับยุทธศาสตร์กระทรวงการคลัง และยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	1
ตารางที่ 2	ชื่อเว็บไซต์และชื่อจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แยกตามประเภทขององค์กรในประเทศไทย	11
ตารางที่ 3	ข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง	13
ตารางที่ 4	ข้อดีและข้อจำกัดของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)	17
ตารางที่ 5	ขั้นตอนการตรวจสอบ IP Address	18
ตารางที่ 6	ขั้นตอนการใช้งานโปรแกรม IP Messenger (IPMsg) ผ่าน IP Address	21
ตารางที่ 7	ความเป็นมาและการใช้งานแอปพลิเคชัน G-Chat	24
ตารางที่ 8	หลักสูตรการฝึกอบรมวิชาการด้าน Digital Literacy ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ของกระทรวงการคลัง	27
ตารางที่ 9	การวิเคราะห์ผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการตามข้อเสนอแนะและแนวทางการจัดการที่เป็นรูปธรรม	29
ตารางที่ 10	สมรรถนะที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงการคลังในการดำเนินการตามรายงานผลการศึกษาและที่ต้องปรับปรุงตามรายงานผลการประเมินสมรรถนะ และประเด็นที่ต้องการพัฒนาหรือจำเป็นต้องพัฒนาในช่วงระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี	32

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	แสดงสัญลักษณ์ของโปรแกรม IP Messenger (IPMsg)	20
ภาพที่ 2	แสดงสัญลักษณ์ของแอปพลิเคชัน G-Chat	24

1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย

(ข้อมูลส่วนบุคคล ไม่เผยแพร่)

2. ข้อเสนอโครงการพัฒนางาน การยกระดับความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศขององค์กร

2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา

2.1.1 ปัญหา ความท้าทาย หรือการพัฒนา ที่เลือกศึกษา

ตามที่กล่าวไว้แล้วในข้อ 1 ว่า วิสัยทัศน์ประเทศไทย คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีฐานคิดหลัก คือ เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรม เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม และเปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะใช้โมเดลขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมเพื่อพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 ดังนั้น ระบบราชการจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ ให้สอดคล้องกับบริบทที่จะเป็นประเทศไทย 4.0 ซึ่งระบบราชการจะต้องทำงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก (Better Governance, Happier Citizens) ให้เป็นที่ไว้วางใจและเป็นพึ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริง กล่าวคือภาครัฐต้องปรับตัวและขับเคลื่อนเข้าสู่ยุคดิจิทัลเพื่อยกระดับประสิทธิภาพของภาครัฐสู่สังคมดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่สามารถคาดเดาได้ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในยุคดิจิทัล ทั้งนี้ ภาครัฐต้องมุ่งเน้นความคล่องตัวเพื่อขับเคลื่อนภารกิจพิเศษ (Agenda-based) โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาบริหารจัดการให้เข้าสู่ระบบราชการ 4.0 (Government 4.0 หรือ Gov. 4.0) ซึ่งเป็นฟันเฟืองและเสาหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างสอดคล้องกับทิศทางการบริหารงานของประเทศให้ก้าวสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งจะส่งผลให้กลไกการพัฒนาระบบราชการมีการปรับตัวต่อความท้าทายใหม่ๆ อีกทั้งเป็นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับนานาประเทศ และยังเป็นการยกระดับสมรรถนะของหน่วยงานภาครัฐให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยียังมีจุดอ่อนเรื่องปัญหาความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศที่มีความสำคัญและต้องตระหนักถึงอย่างยิ่ง อีกทั้งจุดอ่อนเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ด้านความมั่นคง ได้กำหนดให้มีการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน เพื่อให้ปัญหาเดิมที่มีอยู่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง จนยุติลง หรือไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศชาติ รวมทั้งให้การบริหารและการพัฒนาบ้านเมืองเดินหน้าไปได้อย่างต่อเนื่องอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผลักดันการวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาทุกภาคส่วนในทุกประเด็นอย่างเป็นระบบด้วยการผึกกำลังคนและทรัพยากรให้มีส่วนร่วมแบบบูรณาการอย่างแท้จริงในการส่งเสริม หรือ วางแผน และยกระดับวิธีการแก้ไขปัญหา รวมตลอดถึงการเสริมสร้างร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานหลักและรองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยคุกคามรวมทั้งปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงต่างๆ เช่น อาชญากรรมทางไซเบอร์ เป็นต้น ที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ และส่งผลกระทบต่อการทำงานตาม

นโยบาย ยุทธศาสตร์ระดับต่างๆ รวมทั้งโครงการสำคัญของประเทศเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ

ในส่วนของกระทรวงการคลังมีภารกิจหลักที่สำคัญอย่างยิ่งคือ การหารายได้ให้รัฐบาลเพื่อนำมาบริหารประเทศ และสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังมีภารกิจหลักในการเป็นศูนย์กลางการบริหารงานของกระทรวงการคลัง ซึ่งในปัจจุบันยังมีการสื่อสารข้อมูลราชการทั้งการใช้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการโดยไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม (Free e-mail) และในเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) ที่จัดทำขึ้นโดยบริษัทเอกชนของต่างประเทศ ซึ่งมีผลเสียหายต่อประเทศไทยหากบริษัทเอกชนเหล่านั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ รวมทั้งการนำข้อมูลทางจรรยาของการสื่อสารกันไปใช้ในด้านที่มีขอบ อัจฉวมถึงการสอดแนมเอกสารที่ทางราชการใช้ดำเนินงานภายในและยังอยู่ในฐานะปกปิดจนกว่าจะได้รับอนุมัติ ตลอดจนเอกสารที่ต้องปิดเป็นความลับ เช่น การปรับอัตราภาษี การยกเว้นภาษี หรือเอกสารการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น รวมตลอดถึงเอกสารภายในหน่วยงานทั้งหลาย ดังนั้น จึงเป็นความท้าทายที่ต้องดำเนินการพัฒนาและบริหารจัดการเครื่องมือที่มีอยู่ในปัจจุบัน กฎหมายหลักเกณฑ์การปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง และบุคลากรผู้นำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อขจัดปัญหาเหล่านี้ให้เป็นที่ยุติ

2.1.2 อธิบายให้เห็นถึงความจำเป็นในการดำเนินการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนา

การปฏิบัติเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับรายงานการศึกษาส่วนบุคคล มีมติคณะรัฐมนตรีและกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศภาครัฐ ดังนี้

1) การรับ-ส่งข้อมูลราชการด้วยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

คณะรัฐมนตรีได้มีการประชุมเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2550 เรื่อง การพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐ ซึ่งเสนอโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) รับทราบประเด็นปัญหาภาครัฐใช้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการโดยไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม (Free e-mail) ที่จัดทำขึ้นโดยบริษัทเอกชนของต่างประเทศ โดยถือเป็นนโยบายด้านความมั่นคงปลอดภัยของข่าวสารภาครัฐ รวมทั้งให้ข้าราชการและพนักงานของรัฐยุติการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ฟรีของเอกชน โดยเฉพาะของต่างประเทศภายใน 1 ปี ทั้งนี้ ให้ข้าราชการระดับผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไปต้องใช้ระบบของตนเองหรือภาครัฐภายใน 3 เดือน นอกจากนี้ ได้กำหนดให้สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นหน่วยงานกลางร่วมกับสำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำความเห็นของคณะรัฐมนตรีไปพิจารณาด้วยว่าการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข่าวสารภาครัฐอาจพิจารณาดำเนินการโดยใช้ช่องทางอื่นที่มีความสามารถเท่าเทียมกันแทนการลงทุนในระบบฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงได้ เช่น การใช้โปรแกรมซอฟต์แวร์เข้ารหัสลับ (software scrambling) เป็นต้น และในระยะต้นควรเร่งพัฒนาให้ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์และเว็บไซต์ของหน่วยงานภาครัฐมีความมั่นคงปลอดภัยและน่าเชื่อถือ ก่อนที่จะเปิดให้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลาง

2) การรับส่งข้อมูลราชการในเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network)

ตามมาตรา 5 แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาคี พ.ศ. 2549 กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐต้องจัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ เพื่อให้การดำเนินการใดๆ ด้วยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์กับหน่วยงานของรัฐหรือโดยหน่วยงานของรัฐมีความมั่นคงปลอดภัยและเชื่อถือได้ (1) เข้าถึงหรือควบคุมการใช้งานสารสนเทศ... ตลอดจนมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ซึ่งการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศดังกล่าว เป็นไปเพื่อเป็นเครื่องมือให้กับผู้ให้บริการ ผู้ดูแลระบบงาน และผู้เกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทุกคนของทุกหน่วยงานภาครัฐใช้เป็นแนวทางในการดูแลรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกัน โดยมาตรา 7 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำเป็นประกาศและต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่คณะกรรมการมอบหมาย จึงมีผลใช้บังคับได้ และมาตรา 8 กำหนดให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งซึ่งต่อมาได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้

ทั้งนี้ การรับ-ส่งข้อมูลของทางราชการในระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังและกระทรวงการคลัง ตามที่กล่าวในข้อ 2.1.1 ยังคงมีการรับ-ส่งผ่านช่องทางให้บริการของเอกชนโดยเฉพาะของแต่ละประเทศ เช่น gmail.com, hotmail.com และ yahoo.com เป็นต้น รวมทั้งในเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) ของบริษัทเอกชนในต่างประเทศ เช่น แอปพลิเคชัน Facebook, LINE และ Instagram เป็นต้น ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังและกระทรวงการคลังจะต้องร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงปลอดภัยด้านนี้อย่างจริงจัง จนยุติลง ด้วยการนำระบบการสื่อสารด้านสารสนเทศที่มีความมั่นคงปลอดภัยสูงมาดำเนินการในองค์กรเพื่อให้ระบบการสื่อสารในระบบสารสนเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังและกระทรวงการคลังมีความปลอดภัย ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมและพัฒนาระบบราชการให้มีการปรับตัวต่อความท้าทายใหม่ๆ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลัก รวมทั้งให้คนและทรัพยากรมีส่วนร่วมแบบบูรณาการอย่างแท้จริงในการยกระดับวิธีการแก้ไขปัญหา รวมถึงถึงการเสริมสร้างความร่วมมือกันระหว่างกระทรวงการคลังซึ่งเป็นหน่วยงานหลักและส่วนราชการในสังกัด ซึ่งเป็นหน่วยงานรองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของระบบราชการควบคู่กันไปกับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล

2.1.3 สภาพของปัญหาที่ผ่านมาและแนวโน้มของปัญหาในอนาคต และผลกระทบที่เกิดขึ้น

1) สภาพของปัญหาที่ผ่านมา

ในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังได้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาคี พ.ศ. 2549 โดยการออกประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง เรื่อง นโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2559 เพื่อเป็นเครื่องมือให้กับผู้ให้บริการ ผู้ดูแลระบบงาน และผู้เกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทุกคน ใช้เป็นแนวทางในการดูแล

รักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ซึ่งมีข้อกำหนดเรื่องหนึ่งคือ “การใช้งานระบบสารสนเทศทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ เพื่อควบคุมสินทรัพย์สารสนเทศและการใช้งานระบบคอมพิวเตอร์ (clear desk and clear screen policy) ไม่ให้สินทรัพย์สารสนเทศ เช่น เอกสาร สื่อบันทึกข้อมูล คอมพิวเตอร์หรือสารสนเทศ เป็นต้น อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการเข้าถึงโดยผู้ซึ่งไม่มีสิทธิ”

อย่างไรก็ตาม ในการนำนโยบายตามประกาศฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติยังสร้างความตระหนักรู้แก่ผู้ใช้งานในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ (information security awareness) ไม่เข้มข้น และจริงจังเท่าที่ควรตามที่ได้กำหนดไว้ในประกาศฯ “ข้อ 6 การบริหารจัดการการเข้าถึงของผู้ใช้งาน (user access management) เพื่อควบคุมการเข้าถึงระบบสารสนเทศเฉพาะผู้ที่ได้รับอนุญาต และเพื่อป้องกันการเข้าถึงจากผู้ซึ่งไม่ได้รับอนุญาต ข้อ 6.1 สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ใช้งาน เพื่อให้เกิดความตระหนัก ความเข้าใจถึงภัยและผลกระทบที่เกิดจากการใช้งานระบบสารสนเทศโดยไม่ระมัดระวัง หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ รวมถึงกำหนดให้มีมาตรการเชิงป้องกันตามความเหมาะสม” ซึ่งในภาพรวมหน่วยงานในกำกับและผู้ใช้งานส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญและละเลยในการปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศฯ ดังกล่าว

2) แนวโน้มของปัญหาในอนาคต

ในสถานการณ์ปัจจุบันและในอนาคต เทคโนโลยีสารสนเทศมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และเป็นที่น่าสนใจของคนทุกสาขาทุกมุมโลก จึงเป็นที่แพร่หลายและนำมาใช้ในการปฏิบัติงานภาคราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อยกระดับให้มีความทันสมัย ความคล่องตัว ประหยัดเวลา และสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ซึ่งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของภาครัฐทุกระบบมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องยกระดับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยเพื่อป้องกันภัยคุกคามที่จะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากมีจรรยาบรรณจะฉวยโอกาสลักลอบนำข้อมูลต่างๆ ของบุคลากรผู้ใช้คอมพิวเตอร์ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนโดยไม่รู้ตัวเพื่อไปใช้ประโยชน์ส่วนตนโดยอาศัยช่องโหว่ของระบบปฏิบัติการ ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ การละเลยในการศึกษาข้อแนะนำต่างๆ ที่องค์กรกำหนดและนำไปปฏิบัติ

ดังนั้น การที่จะทำให้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง และกระทรวงการคลังมีความมั่นคงปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการระบบคอมพิวเตอร์และผู้ใช้คอมพิวเตอร์ทุกคนจึงควรเรียนรู้วิธีให้เท่าทันและตระหนักในการปฏิบัติตามประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง เรื่อง แนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2559 และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2550 อย่างเคร่งครัดและเป็นระบบ ด้วยการให้ความร่วมมือ ผนึกกำลังคนและทรัพยากรให้มีส่วนร่วมแบบบูรณาการอย่างแท้จริงในการส่งเสริม ผลักดัน ให้เกิดการสร้างนวัตกรรมและบริหารการเปลี่ยนแปลงโดยการยกระดับวิธีการแก้ไขปัญหา รวมตลอดถึงการเสริมสร้างความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานหลักและรองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยคุกคามรวมทั้งปัญหาที่ส่งผลต่อความมั่นคงต่างๆ ดังกล่าว ที่จะผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต

3) ผลกระทบที่เกิดขึ้น

หากผู้ใช้งานคอมพิวเตอร์และใช้งานอินเทอร์เน็ตในการรับ-ส่งข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐละเลย ไม่ตระหนักรู้ ไม่เห็นความจำเป็นในการศึกษาแนวทาง ข้อกำหนด และนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัดตามที่องค์กรกำหนด ข้อมูลสารสนเทศขององค์กรจะถูกผู้ไม่ประสงค์ดีนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตนโดยอาศัยช่องโหว่ของระบบปฏิบัติการ และความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของผู้ใช้คอมพิวเตอร์โดยไม่รู้ตัว ซึ่งจะส่งผลกระทบให้เกิดผลเสียหายต่อราชการและความมั่นคงของประเทศทั้งในส่วนที่ต้องกระทำและในส่วนที่ต้องงดเว้นการกระทำเพื่อมิให้เกิดภัยต่างๆ เช่น

3.1) ภัยจากการขโมยข้อมูล (Unauthorized Logical & Physical Access) เช่น การคัดลอกข้อมูลการปรับอัตราภาษี การลบลายชื่อลูกค้าภาษี และการลบลายชื่อผู้ใช้งานในระบบ เป็นต้น

3.2) ภัยที่เกิดจากการใช้อินเทอร์เน็ต (Social Engineering, Identity Theft, Phishing, and Pharming Tactics, etc.) เป็นภัยที่สร้างความเสียหายแก่ทรัพย์สินมากที่สุด เช่น การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) หลอกหลวงให้โอนเงินไปให้ก่อน หรือส่ง e-mail เพื่อเข้าสู่เว็บไซต์หน่วยงานราชการหรือธนาคารต่างๆ ที่ลวงขึ้นมาเพื่อให้ผู้ใช้ e-mail กรอกรหัสสมาชิกและรหัสผ่าน ก่อนนำข้อมูลไปทำธุรกรรมต่างๆ รวมถึงการโทรศัพท์ลวงถามข้อมูลบัตรเครดิตเพื่อนำไปทำบัตรเครดิตปลอม เป็นต้น

3.3) ภัยจาก Web Application Hacking เป็นภัยจากแฮ็กเกอร์ (Hacker คือ ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในระบบคอมพิวเตอร์อย่างสูง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเครือข่าย ระบบปฏิบัติการ จนสามารถเข้าใจว่าระบบมีช่องโหว่ตรงไหน หรือสามารถไปค้นหาช่องโหว่ได้จากตรงไหนบ้าง) ที่เข้ามาเปลี่ยนหน้าเว็บไซต์ให้ไม่สามารถใช้งานได้ และเปลี่ยนรูปแบบหน้าแรกของเว็บไซต์มาเป็นหน้าเว็บไซต์ด้านในเพื่อฝังตัวและรอจังหวะโจรกรรมข้อมูลความลับจากองค์กรนั้นๆ โดยเฉพาะข่าวสารความลับความมั่นคงด้านต่างๆ อาจถูกกลุ่มแฮ็กเกอร์เฝ้ามองเป็นพิเศษ

3.4) โปรแกรมความโหดที่เจาะระบบเพื่อโจมตีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (Cyber Terrorist/Critical Infrastructure Attack (SCADA attack) เป็นต้น

2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

2.2.1 หลักการ แนวคิด ที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการจัดทำข้อเสนอ

1) หลักการ แนวคิดในการจัดทำข้อเสนอ

ผู้จัดทำรายงานได้ตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศในการใช้งานคอมพิวเตอร์และใช้งานอินเทอร์เน็ตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับ-ส่งข้อมูลของหน่วยงานของทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการคลัง จึงมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานเรื่อง “การยกระดับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศขององค์กร” ด้วยการดำเนินการต่อไปนี้

1.1) การรับ-ส่งข้อมูลราชการทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ แบ่งเป็น 2 ช่องทาง ได้แก่

1.1.1) การใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ (e-mail)

จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) คือ การส่งข้อความหรือข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลอื่นๆ ผ่านทางคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายในรูปแบบของสัญญาณข้อมูลที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ในช่องสัญญาณรูปแบบต่างๆ ที่เชื่อมต่อระหว่างเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะตรงเข้ามาสู่ Mail Box ที่ถูกจัดสรรในแม่ข่าย (Server) ของผู้รับปลายทางทันที การใช้งาน e-mail จำเป็นต้องมีที่อยู่ทางอินเทอร์เน็ตของแต่ละคนทั้งผู้รับและผู้ส่งเพื่อใช้ในการอ้างอิงการส่งและรับจดหมาย

หรือเรียกว่า e-mail address มักจะแทนด้วยชื่อหรือรหัสที่ใช้แทนตัว แล้วตามด้วยชื่อของ Mail Server ที่ให้บริการ เช่น sirikan.m@mof.go.th หรือ sirikan.m@vayupak.net เป็นต้น โดยทั่วไป e-mail address จะประกอบด้วย

- User ID ใช้เป็นชื่อหรือรหัสประจำตัวของผู้ใช้บริการแต่ละคน
- เครื่องหมาย @Domain Name ของ Mail Server ที่ใช้บริการ

จดหมายหรือข้อความที่ส่งถึงกันผ่านระบบเครือข่าย สามารถส่งให้ผู้รับ ซึ่งเป็นสมาชิกของระบบอินเทอร์เน็ตได้โดยไม่จำกัดสถานที่ เวลา และอย่างรวดเร็วภายในระยะเวลาไม่กี่วินาที หรืออาจจะส่งจดหมายฉบับเดียวไปถึงผู้รับหลายคนในเวลาเดียวกันก็ได้ ซึ่งชื่อเว็บไซต์ รวมถึงชื่อจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ขององค์กรแต่ละประเภทจะแตกต่างกัน ดังนี้

ตารางที่ 2 : ชื่อเว็บไซต์และชื่อจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แยกตามประเภทขององค์กรในประเทศไทย

ประเภทองค์กร	ชื่อเว็บไซต์/ ชื่อจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ลงท้ายด้วย	ตัวอย่าง		
		ชื่อองค์กร	ชื่อเว็บไซต์	ชื่อจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
ภาคราชการ	.go.th	กระทรวงการคลัง	www.mof.go.th	ชื่อบุคลากร@mof.go.th
		กรมธนารักษ์	www.treasury.go.th	ชื่อบุคลากร@treasury.go.th
		ศูนย์กลางความรู้แห่งชาติ	www.tkc.go.th	ชื่อบุคลากร@tkc.go.th
รัฐวิสาหกิจ	.co.th	การประปานครหลวง	www.mwa.co.th	ชื่อบุคลากร@mwa.co.th
		การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	www.pea.co.th	ชื่อบุคลากร@pea.co.th
		ธนาคารออมสิน	www.gsb.co.th	ชื่อบุคลากร@gsb.co.th
ผู้ให้บริการเครือข่าย	.net	เครือข่ายวายุกักซ์ กระทรวงการคลัง	www.vayupak.net	ชื่อบุคลากร@vayupak.net
องค์กรศึกษา	.ac.th	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	www.kku.ac.th	ชื่อบุคลากร@kku.ac.th
		มหาวิทยาลัยบูรพา	www.buu.ac.th	ชื่อบุคลากร@buu.ac.th
องค์กรที่ไม่หวังผลกำไร	.or.th/org.th	ธนาคารแห่งประเทศไทย	www.bot.or.th	ชื่อบุคลากร@bot.or.th
		มูลนิธิกระจกเงา	www.mirror.or.th	ชื่อบุคลากร@mirror.or.th
		มูลนิธิไทยรักษ์ป่า	www.thairakpa.org	ชื่อบุคลากร@thairakpa.org
ภาคเอกชน (องค์กรทั่วไป บริษัท ห้าง ร้าน เว็บไซต์ ส่วนตัว)	.com	บริษัท ปตท จำกัด (มหาชน)	http://www.pttplc.com	ชื่อบุคลากร@pttplc.com
		บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)	www.scg.com	ชื่อบุคลากร@scg.com

1.1.2) การใช้โปรแกรม IP Messenger (IPMsg)

โปรแกรม IP Messenger เป็นโปรแกรมที่สามารถติดตั้งได้เองโดยไม่มีค่าใช้จ่าย (Free Download) ที่ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ผ่านหมายเลขประจำเครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องหรือที่เรียกว่า IP Address (Internet Protocol Address) สำหรับระบุตัวตนของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออยู่บนเครือข่าย ซึ่งบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังมีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ประจำทุกคน

1.2) การสื่อสารในเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network)

แอปพลิเคชัน G-Chat เป็นช่องทางการสื่อสารในเครือข่ายสังคมออนไลน์ภาครัฐที่มีความปลอดภัยสูงสุด จัดทำโดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.) หรือ Digital Government Development Agency : DGA (Public Organization) เป็นระบบที่มีความคล้ายคลึงกับระบบสนทนาในแอปพลิเคชัน LINE

ทั้งนี้ ผู้จัดทำรายงานขอเสนอให้นำช่องทางการสื่อสารข้อมูลภาครัฐในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังและกระทรวงการคลัง ทั้ง 3 ช่องทางในการรับ-ส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และในเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อให้เอกสารราชการในระบบสารสนเทศมีความมั่นคงปลอดภัยสูงสุด เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

2) กรอบหรือแนวทางในการจัดทำข้อเสนอ

กรอบแนวคิดที่ 1 เว็บไซต์ของทุกส่วนราชการมีระบบการรับ-ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail ภาครัฐ) อยู่แล้ว และบุคลากรภาครัฐทุกคนต้องนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อราชการอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด (Material)

กรอบแนวคิดที่ 2 โปรแกรม IP Messenger (IPMsg) เป็นโปรแกรมการสื่อสารข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถรักษาความปลอดภัยของข้อมูลราชการได้ ร้อยละ 100 เนื่องจากการส่งข้อมูลผ่านหมายเลขประจำเครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องหรือที่เรียกว่า IP Address (Internet Protocol Address) ในระบบเครือข่ายที่ใช้โปรโตคอลแบบ TCP/IP สำหรับระบุตัวตนของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออยู่บนเครือข่าย ประกอบด้วยตัวเลข 4 ชุด ที่ไม่ซ้ำกันในแต่ละเครื่องและอยู่ในระบบ LAN เดียวกัน ซึ่งจะสามารถทราบตำแหน่งของเครื่องที่ส่งข้อมูลไปได้อย่างแม่นยำ (Material)

กรอบแนวคิดที่ 3 แอปพลิเคชัน G-Chat มีความสามารถเพียงพอกับการใช้สนทนาภายในหน่วยงานของรัฐ การใช้งานคล้ายกับแอปพลิเคชัน LINE เพื่อแยกการสนทนาเรื่องส่วนตัวกับเรื่องงานราชการออกจากกันโดยสิ้นเชิง โดยสามารถมั่นใจได้ว่าข้อมูลที่เป็นความลับของทางราชการจะอยู่ในระบบที่ปลอดภัย (Material)

กรอบแนวคิดที่ 4 การพัฒนาการสื่อสารในระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้มีความปลอดภัยเพื่อป้องกันความลับของทางราชการต้องไม่ใช้งบประมาณในการดำเนินการแต่อย่างใด (Money)

กรอบแนวคิดที่ 5 การส่งเสริมให้บุคลากรของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังเก่งและดี มีคุณธรรมในการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล มีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรแบบบูรณาการอย่างแท้จริงเพื่อยกระดับวิธีการแก้ไขปัญหา รวมตลอดถึงการรับผิดชอบในการสร้างนวัตกรรมการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานโดยเสริมสร้างความร่วมมือกันระหว่างกระทรวงการคลัง

และส่วนราชการในสังกัดให้เป็นไปตามแนวทางเดียวกัน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของระบบราชการควบคู่กันไปกับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล (Man และ Management)

จากกรอบความคิดทั้ง 5 ข้อข้างต้น สอดคล้องกับวิธีการบริหารแบบ 4 M ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ วัสดุและเครื่องมือ (Material) เพื่อการดำเนินงาน รวมถึงบุคลากรในองค์กร (Man) ที่ต้องให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง และทรัพยากรในการบริหารงาน (Money) รวมทั้งความสามารถในการจัดการ (Management) ในทุกขั้นตอนกระบวนการเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ

2.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอ

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอเรื่อง “การยกระดับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศขององค์กร” ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังมาวิเคราะห์ โดยคัดเลือกนำเสนอเฉพาะประเด็นที่สำคัญดังปรากฏตามตารางที่ 3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3 : ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

ลำดับที่	ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์	ความสอดคล้องกับรายงานการศึกษาส่วนบุคคล
<u>ยุทธศาสตร์การบริหารการเปลี่ยนแปลงกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2560 – 2564</u>		
1	ยุทธศาสตร์สร้างเครือข่ายการเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์ที่ 1.1 สร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย บริหารการเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์ที่ 1.2 บูรณาการข้อมูลอัจฉริยะ	-การดำเนินการเพื่อยกระดับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังและกระทรวงการคลังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายภายในองค์กรที่ร่วมกันเป็นการพัฒนาการบริหารและบูรณาการข้อมูลสารสนเทศอย่างอัจฉริยะเป็นมาตรฐานเดียวกันโดยใช้เครื่องมือเดียวกัน และจะเป็นแรงบันดาลใจให้บุคลากรในสังกัดได้คิดริเริ่มการใช้นวัตกรรมในการดำเนินการเรื่องใหม่ๆ ตามวิถีคนคลังต่อไป ซึ่งเป็นการสร้างภาพลักษณ์การเปลี่ยนแปลงให้องค์กร ดังนั้น เรื่องที่ศึกษาจึงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การบริหารการเปลี่ยนแปลงกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2560 – 2564
2	ยุทธศาสตร์สร้างสรรค์นวัตกรรม กลยุทธ์ที่ 2.1 พัฒนาสมรรถนะทีมบริหารการเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์ที่ 2.2 สร้างแรงบันดาลใจสู่นวัตกรรม	
3	ยุทธศาสตร์สร้างวัฒนธรรม กลยุทธ์ที่ 3.1 สร้างภาพลักษณ์การเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์ที่ 3.2 สร้างวิถีคนคลัง	
<u>ภารกิจตามกฎหมาย (Legal Mandate) และหน่วยงานที่รับผิดชอบ (เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้อง)</u>		
1	ทุกหน่วยงานในสังกัด : เสนอความเห็นและคำแนะนำในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงานในกระทรวงการคลัง	-การจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ เป็นการเสนอความเห็นและคำแนะนำในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงานใน

ลำดับ ที่	ข้อมูลที่น่าสนใจวิเคราะห์	ความสอดคล้องกับรายงานการศึกษาส่วนบุคคล
2	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร : เป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศของกระทรวงตลอดจนให้คำแนะนำเกี่ยวกับนโยบายและแผนการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรวมทั้งการใช้ประโยชน์ของข้อมูลของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการคลัง	สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง โดยสามารถนำไปบูรณาการการรับ-ส่งข้อมูลราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการคลังให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
<u>สภาพแวดล้อมของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง</u> (วิเคราะห์โดยใช้หลักการ SWOT Analysis – เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้อง)		
1	<u>จุดแข็ง (Strength)</u> -ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาองค์กร และให้การสนับสนุนแนวทางการดำเนินงาน -ใกล้ชิดกับข้อมูล และมีระบบเครือข่ายข้อมูลข่าวสารที่เชื่อมโยงกับทุกหน่วยงานในสังกัด -มีสภาพแวดล้อมที่ดี และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เพียงพอต่อการทำงาน -กฎกระทรวงมอบอำนาจให้สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ปฏิบัติภารกิจทั้งในระดับกระทรวงและในระดับกรม	<u>การบริหารจัดการภายใน</u> -สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังมีจุดแข็งที่สามารถส่งเสริมให้สามารถนำรายงานการศึกษาส่วนบุคคลไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อขจัดปัญหาอุปสรรคภัยคุกคามด้านความมั่นคงปลอดภัยจากการใช้ระบบสารสนเทศและการสื่อสาร -จุดอ่อนทั้งหมด เป็นปัญหาอุปสรรคที่เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้จัดทำรายงานคิดค้นนวัตกรรมที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบทบาท หน้าที่ในการดำเนินการในทิศทางเดียวกันเพื่อให้เกิดการยกระดับในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ที่เพียงพอ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการนำกฎหมาย ระเบียบ และนโยบายไปปฏิบัติทั่วทั้งองค์กร
2	<u>จุดอ่อน (Weakness)</u> -ถนัดงานประจำ ขาดการทำงานในเชิงรุก และขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน -ขาดการประสานงานและการถ่ายทอดความรู้ระหว่างกันภายในองค์กร -การประชาสัมพันธ์บทบาท หน้าที่ และงานขององค์กรไม่เพียงพอ -การสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบ นโยบาย การดำเนินงาน และผลการดำเนินงานไม่ทั่วถึงทั้งองค์กร	
3	<u>โอกาส (Opportunity)</u> -องค์ความรู้และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น -การบริหารจัดการภาครัฐให้การสนับสนุนหน่วยงานนำความรู้ไปเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพการปฏิบัติงาน	<u>การบริหารจัดการภายนอก</u> -รายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้สามารถตอบสนองโอกาสของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังซึ่งส่วนหนึ่งเป็นการนำนวัตกรรมในรูปแบบที่ยังไม่เคยนำมาใช้กับการปฏิบัติงานภายในสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ ภาครัฐได้มีกฎหมายมติคณะรัฐมนตรีให้การสนับสนุนหน่วยงาน

ลำดับ ที่	ข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์	ความสอดคล้องกับรายงานการศึกษาส่วนบุคคล
	-นโยบายรัฐบาลที่สนับสนุน และกำหนดทิศทาง การบริหารงานไว้อย่างชัดเจน	เพื่อให้นำความรู้ไปเป็นเครื่องมือในการยกระดับ คุณภาพการปฏิบัติงาน
4	ภัยคุกคาม (Threat) -การได้รับงบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อการ ดำเนินงาน -อาชญากรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่พยายาม เข้าถึงฐานข้อมูลของกระทรวงการคลัง	-ในส่วนของภัยคุกคาม การดำเนินการตาม รายงานการศึกษาส่วนบุคคลจะสามารถป้องกัน อาชญากรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่พยายาม เข้าถึงฐานข้อมูลของกระทรวงการคลังได้ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ต้องรับการจัดสรร งบประมาณแต่อย่างใด
<u>ความคิดเห็น/ความคาดหวังของผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย</u>		
1	การเปลี่ยนแปลงในอนาคตเป็นสิ่งสำคัญที่ต้อง ตระหนัก เรียนรู้และยอมรับ ควรมีการจัดทำ แผนงานที่ใช้บริหารการเปลี่ยนแปลงของ สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังและกระทรวง การคลัง เพื่อให้ทุกหน่วยงานในสังกัดมีการ ดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน และควรเพิ่ม บทบาทหน้าที่ด้านนวัตกรรมและการบริหาร การเปลี่ยนแปลง	-การนำโปรแกรม IP Messenger และแอปพลิเคชัน G-Chat ตามรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ เป็นการนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารการ เปลี่ยนแปลงเพื่อยกระดับการสื่อสารข้อมูล ราชการด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงาน ปลัดกระทรวงการคลัง ซึ่งเมื่อดำเนินการจน เกิดความคล่องตัวและเป็นมาตรฐานเดียวกัน แล้ว จะขยายขอบเขตการดำเนินการไปยังทุก ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการคลังต่อไป
2	ควรบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานให้ทั่วถึง และครอบคลุมมากขึ้น เน้นการมีส่วนร่วมใน การทำงาน และในฐานะที่สำนักงานปลัดกระทรวง การคลังเป็นหน่วยงานกลางที่บริหารงานของ กระทรวงการคลัง ในอนาคตควรเพิ่มบทบาท ในการบริหารการจัดการงานบางส่วนของ ส่วนราชการที่อยู่ในสังกัดกระทรวงการคลัง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร	เพื่อให้มีระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัย ด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพสูงสุด มีความทันสมัย และมี ส่วนร่วมดำเนินการในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะ เป็นช่องทางการติดต่อสื่อสารให้ทันต่อ เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาก ยิ่งขึ้น
3	พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน และชัดเจน เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น ข้อมูลสถิติ ต่างๆ ผลการดำเนินงาน และเนื่องจากสำนักงาน ปลัดกระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานสนับสนุน กำกับดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติงานของ ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวง การคลัง ควรปรับปรุงช่องทางการติดต่อสื่อสาร ให้ทันต่อเทคโนโลยีมากขึ้น	

2.2.3 แนวทางในการแก้ปัญหาหรือพัฒนานโยบายที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์การรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ในข้อ 2.2.2 เพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอเรื่อง “การยกระดับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศขององค์กร” สรุปได้ว่ามีปัจจัยที่จะส่งเสริมและผลักดันให้ข้อเสนอเรื่องดังกล่าว สามารถนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อบริหารการเปลี่ยนแปลงองค์กรให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากลในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ ดังต่อไปนี้

(ก) Material : การรับ-ส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่ต้องมีการบริหารจัดการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยอย่างต่อเนื่องและเคร่งครัดเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

(ข) Man : บุคลากรของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ที่ต้องพัฒนาองค์ความรู้ของตนเอง และตระหนักรู้เท่าทันภัยคุกคามจากการใช้ระบบสารสนเทศและอินเทอร์เน็ต รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจ และดำเนินการป้องกันได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ข้อมูลราชการถูกนำไปใช้หาประโยชน์ส่วนตน ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียหายต่อราชการและความมั่นคงของประเทศทั้งในส่วนที่ต้องกระทำและงดเว้นการกระทำ

(ค) Management : กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้อง ที่ต้องนำมาบังคับใช้อย่างจริงจัง เคร่งครัด และต่อเนื่อง

1) แนวทางในการแก้ปัญหาหรือพัฒนานโยบายด้านการสื่อสารในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

จากที่กล่าวข้างต้นในข้อ 2.2.1 1) ซึ่งได้อธิบายถึงช่องทางในการรับ-ส่งข้อมูลราชการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่องทางแล้วนั้น ทั้งนี้ ผู้จัดทำรายงานได้ตระหนักถึงการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของสินทรัพย์สารสนเทศและการใช้งานระบบคอมพิวเตอร์ให้ไม่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการเข้าถึงโดยผู้ไม่มีสิทธิ เพื่อให้มีการบริหารจัดการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยภาครัฐอย่างต่อเนื่อง เคร่งครัด และมีประสิทธิภาพสูงสุด จึงขอเสนอแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการสื่อสารในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีความปลอดภัยได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ซึ่งการทำงานในการรับ-ส่งข้อมูลดังกล่าว มีรายละเอียดโดยสังเขปดังต่อไปนี้

1.1) การใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ (e-mail)

การรับ-ส่งข้อมูลทางระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ (e-mail) เป็นเรื่องพื้นฐานที่ทุกคนสามารถดำเนินการได้อย่างคล่องแคล่วและเป็นปกติทั้งในรูปแบบส่วนบุคคลและงานราชการ จึงจะขออธิบายโดยสังเขปเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการเท่านั้น ดังต่อไปนี้

เนื่องจากทุกส่วนราชการในประเทศไทยมีเว็บไซต์ของส่วนราชการอยู่แล้ว เช่น เว็บไซต์กระทรวงการคลัง (www.mof.go.th) เว็บไซต์กรมบัญชีกลาง (www.cgd.go.th) เว็บไซต์กรมสรรพากร (www.rd.go.th) เป็นต้น ซึ่งแต่ละเว็บไซต์จะมีระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ให้บริการแก่บุคลากรในสังกัด โดยการติดต่อขอลงทะเบียนใช้งานได้ที่หน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของแต่ละส่วนราชการ ทั้งนี้ ผู้ขอใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์จะต้องให้ความยินยอมตามเงื่อนไขการรักษาความมั่นคงปลอดภัยในการสื่อสารด้วยระบบสารสนเทศตามที่หน่วยงานกำหนด หรืออาจให้ผู้ดูแลระบบของหน่วยงานประสานขอใช้บริการระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลาง

mail.go.th จากสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.) ก็ได้ ซึ่งในปัจจุบันการรับ-ส่ง ข้อมูลของทางราชการในระบบอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง อยู่ในความรับผิดชอบ ของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และยังคงมีการรับ-ส่ง e-mail ผ่านช่องทางการให้บริการ ของเอกชนในต่างประเทศ เช่น gmail.com, hotmail.com และ yahoo.com เป็นต้น ทั้งนี้ ในการ รับ-ส่งข้อมูลราชการทุกครั้ง จะต้องถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2550 และ ตามประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษา ความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2553 ข้อ 7 (3) กำหนดเรื่องการ ควบคุมสินทรัพย์สารสนเทศและการใช้งานระบบคอมพิวเตอร์ (clear desk and clear screen policy) ต้องควบคุมไม่ให้สินทรัพย์สารสนเทศ เช่น เอกสาร สื่อบันทึกข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือสารสนเทศ อยู่ในภาวะซึ่งเสี่ยงต่อการเข้าถึงโดยผู้ซึ่งไม่มีสิทธิ และต้องกำหนดให้ผู้ใช้งานออกจากระบบสารสนเทศ เมื่อว่างเว้นจากการใช้งาน อย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง เพื่อมิให้เอกสารราชการถูกนำไปใช้ประโยชน์ จากผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้อง ซึ่งระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) มีข้อดีและข้อจำกัด ดังนี้

ตารางที่ 4 : ข้อดีและข้อจำกัดของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ข้อดีของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์	ข้อจำกัดของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์
- ประหยัดเวลา และเงิน	- ไม่สามารถเข้าถึงบุคคลได้ทุกคน
- สามารถส่งในรูปแบบมัลติมีเดียได้	- อาจมีไวรัสมาพร้อมกับเอกสารที่ส่งมา
- สามารถแนบไฟล์ที่เป็นเอกสารส่งได้	- ถ้าเครือข่ายล่ม ทำให้การส่งหรือรับข้อมูลล้มเหลว
- สามารถส่งต่อข้อมูลหรือที่เรียกว่า forward ได้	- ถ้าข้อมูลใน mail box เต็ม จะไม่สามารถรับข้อมูล อื่นได้

1.2) การใช้โปรแกรม IP Messenger (IPMsg)

เป็นการใช้งานโปรแกรมผ่าน IP Address หรือหมายเลขประจำเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่ถูกกำหนดไว้แต่ละเครื่องในระบบเครือข่ายที่ใช้โปรโตคอลแบบ TCP/IP ที่ไม่ซ้ำกัน

1.2.1) ความหมายของ IP Address

IP Address หรือชื่อเต็มว่า Internet Protocol Address คือ หมายเลข ประจำเครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องในระบบเครือข่ายที่ใช้โปรโตคอลแบบ TCP/IP สำหรับระบุตัวตน ของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออยู่บนเครือข่าย ประกอบด้วยตัวเลข 4 ชุด ที่ไม่ซ้ำกันในแต่ละเครื่อง เช่น 192.168.100.1 หรือ 172.16.10.1 เป็นต้น ซึ่งตัวเลข 4 ชุด คือ Network ID กับ Host ID จะบอก ให้รู้ว่าเครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ใน Network ไหน และเป็นเครื่องไหนใน network นั้น

ในระบบเครือข่ายจำเป็นจะต้องมีหมายเลข IP Address กำหนดไว้ให้กับ คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์อื่นๆ ที่ต้องการ IP Address โดยเมื่อมีการโอนย้ายข้อมูล หรือสั่งงานใดๆ จะสามารถทราบตำแหน่งของเครื่องที่เราต้องการส่งข้อมูลไปเพื่อจะได้ไม่ผิดพลาดเวลาส่งข้อมูล โดย IP Address ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน อยู่ในมาตรฐานของ version 4 หรือที่รู้จักกันในนาม IPv4

การบริหารจัดการ IP Address มีการแบ่ง IP Address ออกเป็นหมวดหมู่ เรียกว่า “class” เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบ

1.2.2) ตัวอย่าง IP Address

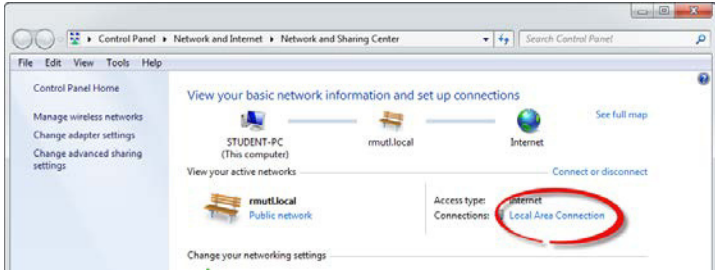
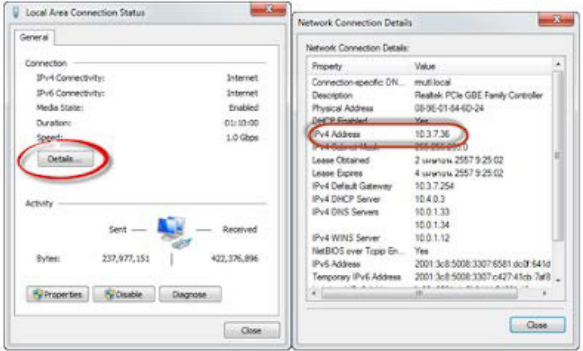
- Class A ตั้งแต่ 10.xxx.xxx.xxx
- Class B ตั้งแต่ 172.16.xxx.xxx ถึง 172.31.xxx.xxx
- Class C ตั้งแต่ 192.168.0.xxx ถึง 192.168.255.xxx

จาก IP Address จะสามารถบอกได้คร่าวๆ ว่าคอมพิวเตอร์ 2 เครื่องอยู่ใน network วงเดียวกันหรือไม่โดยการเปรียบเทียบ Network ID ของ IP Address ถ้ามี Network ID ตรงกัน แสดงว่าอยู่ใน network วงเดียวกัน เช่น คอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่งมี IP Address 1.2.3.4 จะอยู่ใน network วงเดียวกับอีกเครื่องหนึ่งซึ่งมี IP Address 1.100.150.200 เนื่องจากมี Network ID ตรงกันคือ 1 (class A ใช้ Network ID 1 byte) เป็นต้น

1.2.3) วิธีตรวจสอบ IP Address

ขั้นตอนการตรวจสอบ IP Address มีดังต่อไปนี้

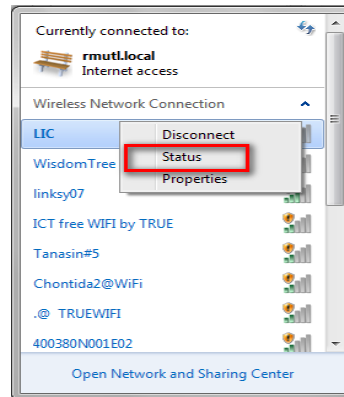
ตารางที่ 5 : ขั้นตอนการตรวจสอบ IP Address

ขั้นตอนการตรวจสอบ IP Address	
<p>กรณีใช้สาย LAN</p> <p>1. สังเกตสัญลักษณ์ไอคอนรูปการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต มุมขวาล่าง และคลิกที่ไอคอนการเชื่อมต่อ Internet แล้วเลือก “Open Network and Sharing Center”</p>	
<p>2. คลิกที่ “Local Area Connection”</p>	
<p>3. คลิกที่ “Details” ให้สังเกตที่ IPV4 Address : 10.3.7.36 นั่นคือหมายเลข IP Address เครื่องคอมพิวเตอร์ที่กำลังใช้งาน</p>	

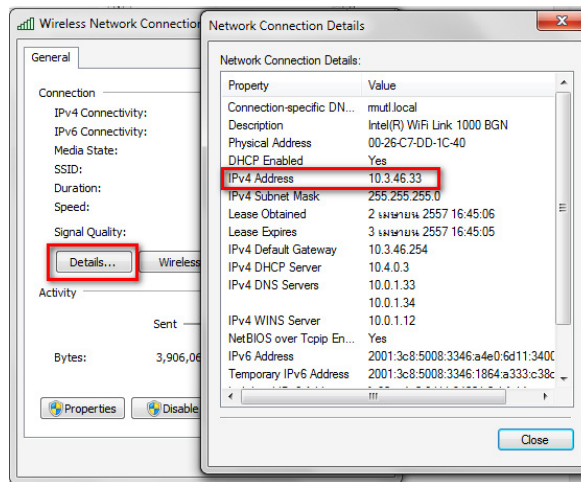
ขั้นตอนการตรวจสอบ IP Address

กรณีใช้ Wireless หรือ Wi-Fi

1. สังเกตสัญลักษณ์ไอคอนรูปการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตมุมขวาล่าง จากนั้นคลิกขวาที่ไอคอนการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเลือกสัญญาณที่ได้ทำการเชื่อมต่อไว้แล้ว และคลิกขวาที่ชื่อสัญญาณ "Status"

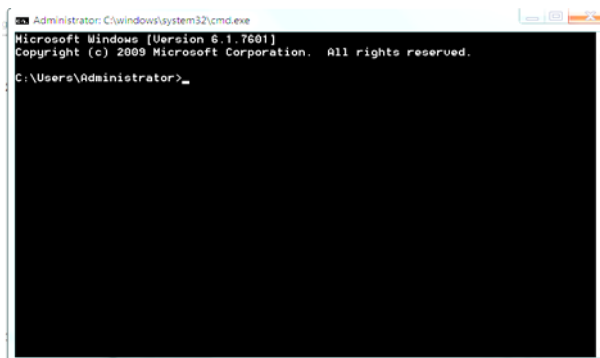

2. คลิกที่ "Details" จะมีหน้าต่างแสดงข้อมูล ให้ดูที่ IPv4 Address : 10.3.46.33 คือ หมายเลข IP Address ของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่กำลังใช้งาน

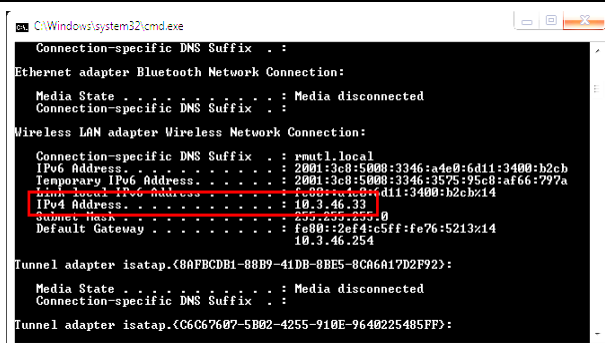

กรณีใช้ปุ่ม Start ที่หน้า Desktop โดยใช้ Command prom

1. เรียก Command prompt ขึ้นมาโดยเข้าไปที่ Start -> ตรงช่องค้นหาให้พิมพ์ "cmd" จากนั้นกด Enter หรือ กดปุ่ม Windows+R พิมพ์ "cmd" แล้วกด Run จะปรากฏหน้าต่างสีดำ

2. พิมพ์คำว่า ipconfig กด enter จะเห็นกลุ่มหมายเลข IP Address ซึ่งจะระบุในส่วนของ IPv4 Address : 10.3.46.33 คือ หมายเลข IP Address ของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่กำลังใช้งาน

1.2.4) การรับ-ส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้โปรแกรม IP Messenger (IPMsg)

ผ่าน IP Address

เป็นการรับ-ส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (Files, Folders) ด้วยโปรแกรม IP Messenger (IPMsg) ซึ่งสามารถดาวน์โหลดโปรแกรมได้จากอินเทอร์เน็ตโดยไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ (Free Download) สามารถรับ-ส่งไฟล์และโฟลเดอร์ได้ด้วยระบบ LAN แบบ Pop up ที่รองรับหลากหลายแพลตฟอร์ม (Platform คือ ฐานงานที่รองรับระบบปฏิบัติการ) โดยใช้โปรโตคอลแบบ TCP/IP และตัวโปรแกรมไม่ต้องอาศัยแม่ข่าย (Server) เป็นตัวกลาง นอกจากนี้ยังใช้เป็นโปรแกรมสนทนา (Chat) โต้ตอบกันกับปลายทางในระบบ LAN หรือเครือข่ายส่วนตัวได้อีกช่องทางหนึ่ง โดยใช้ความสามารถของ TCP/IP (UDP) ในการสนทนาอย่างสะดวก รวดเร็ว เนื่องจากโปรแกรมมีขนาดเล็ก กะทัดรัด เบา ง่ายต่อการใช้งาน และไม่ต้องการเบราว์เซอร์ รวมทั้งใช้ในการเข้ารหัสข้อความ (Encryption) เพื่อป้องกันข้อมูลหรือข้อความตั้งต้นที่ต้องการส่งไปถึงผู้รับได้อีกด้วย

ในส่วนของผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ จะใช้โปรแกรม IP Messenger (IPMsg) ในการสื่อสาร หรือทดสอบการทำงานของคอมพิวเตอร์ว่าสามารถสื่อสารถึงกันได้หรือไม่ รวมทั้งการประยุกต์ใช้งานในการสื่อสารกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศขององค์กร ซึ่งสามารถควบคุมจำนวนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และการเปลี่ยนค่า IP Address ได้อย่างแม่นยำ

(1) ขั้นตอนการรับ-ส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้วยโปรแกรม IP Messenger (IPMsg) ผ่าน IP Address

(1.1) เชื่อมโยงจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ตามต้องการด้วยระบบ LAN และ Hub

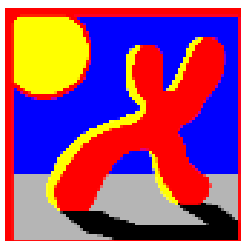
(1.2) ตั้งชื่อเครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องไม่ให้ซ้ำกัน

(1.3) ตั้งค่า IP address ของทุกเครื่องคอมพิวเตอร์ให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน

(1.4) ติดตั้งโปรแกรม IP Messenger (IPMsg) โดยการดาวน์โหลดโปรแกรม

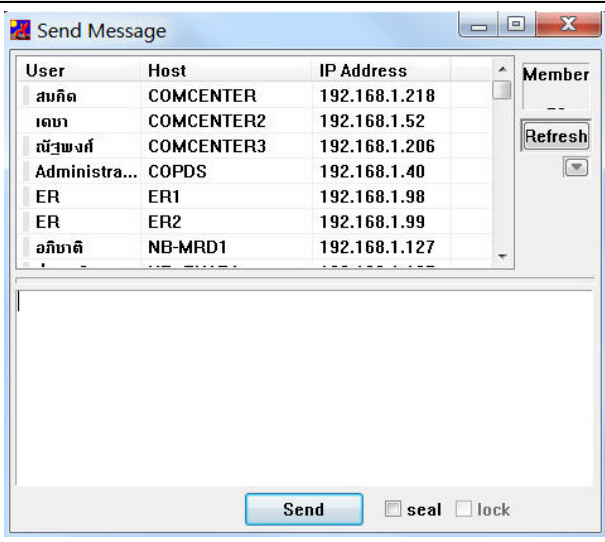
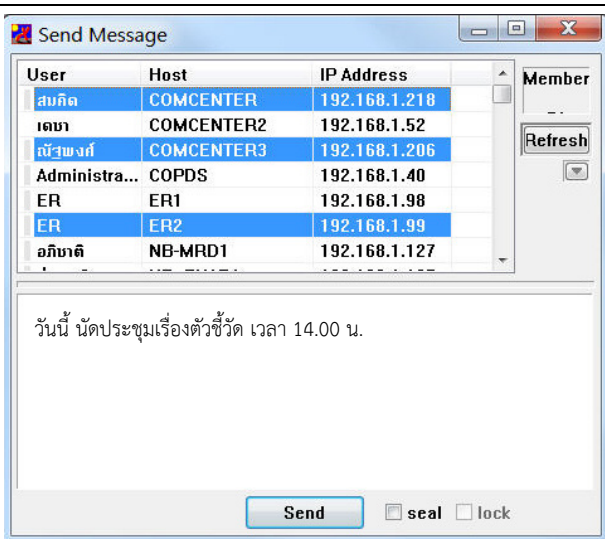
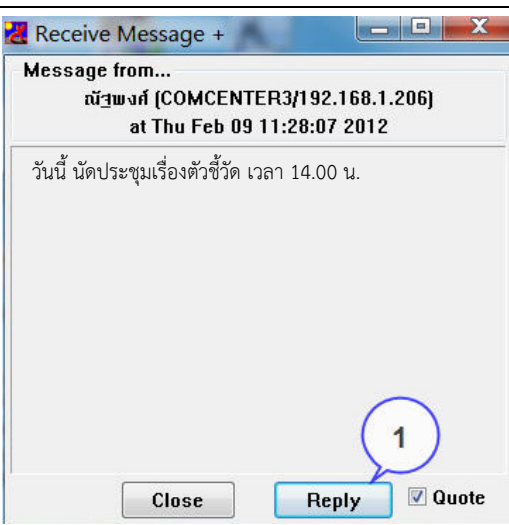
(1.5) รับ-ส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (Files, Folders) ด้วยโปรแกรม IP Messenger (IPMsg)

สามารถแสดงการใช้งานโปรแกรม IP Messenger (IPMsg) ผ่าน IP Address ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงสัญลักษณ์ของโปรแกรม IP Messenger (IPMsg)

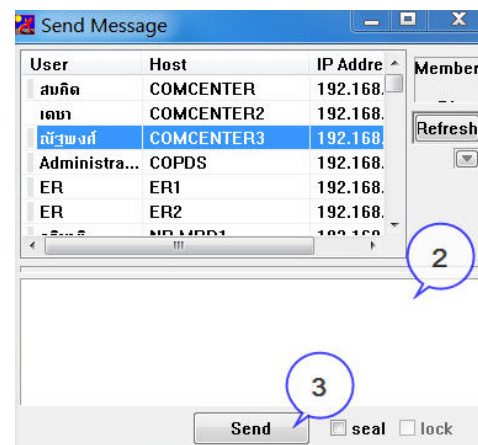
ตารางที่ 6 : ขั้นตอนการใช้งานโปรแกรม IP Messenger (IPMsg) ผ่าน IP Address

ขั้นตอนการใช้งานโปรแกรม IP Messenger (IPMsg) ผ่าน IP Address																																	
<p>1. เมื่อเริ่มเปิดการใช้งานโปรแกรมครั้งแรก โปรแกรมจะแสดงชื่อ User และ IP Address ของเครื่องคอมพิวเตอร์ทั้งหมดที่กำลังออนไลน์ใช้งานอยู่</p>	 <table border="1"> <thead> <tr> <th>User</th> <th>Host</th> <th>IP Address</th> <th>Member</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>สมคิด</td> <td>COMCENTER</td> <td>192.168.1.218</td> <td>--</td> </tr> <tr> <td>เดชา</td> <td>COMCENTER2</td> <td>192.168.1.52</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ณัฐพงษ์</td> <td>COMCENTER3</td> <td>192.168.1.206</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Administra...</td> <td>COPDS</td> <td>192.168.1.40</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ER</td> <td>ER1</td> <td>192.168.1.98</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ER</td> <td>ER2</td> <td>192.168.1.99</td> <td></td> </tr> <tr> <td>อภิชาติ</td> <td>NB-MRD1</td> <td>192.168.1.127</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	User	Host	IP Address	Member	สมคิด	COMCENTER	192.168.1.218	--	เดชา	COMCENTER2	192.168.1.52		ณัฐพงษ์	COMCENTER3	192.168.1.206		Administra...	COPDS	192.168.1.40		ER	ER1	192.168.1.98		ER	ER2	192.168.1.99		อภิชาติ	NB-MRD1	192.168.1.127	
User	Host	IP Address	Member																														
สมคิด	COMCENTER	192.168.1.218	--																														
เดชา	COMCENTER2	192.168.1.52																															
ณัฐพงษ์	COMCENTER3	192.168.1.206																															
Administra...	COPDS	192.168.1.40																															
ER	ER1	192.168.1.98																															
ER	ER2	192.168.1.99																															
อภิชาติ	NB-MRD1	192.168.1.127																															
<p>2. การส่งข้อความ คลิกที่ User ที่ต้องการจะส่งข้อความ -> พิมพ์ข้อความที่ต้องการส่งลงในช่องดังกล่าว -> คลิกปุ่ม Send</p>	 <p>วันนี้ นัดประชุมเรื่องตัวชี้วัด เวลา 14.00 น.</p>																																
<p>3. เครื่องปลายทางจะปรากฏข้อความดังกล่าว ถ้าต้องการตอบกลับให้กด -> Reply</p>	 <p>Message from... ณัฐพงษ์ (COMCENTER3/192.168.1.206) at Thu Feb 09 11:28:07 2012</p> <p>วันนี้ นัดประชุมเรื่องตัวชี้วัด เวลา 14.00 น.</p> <p>1</p>																																

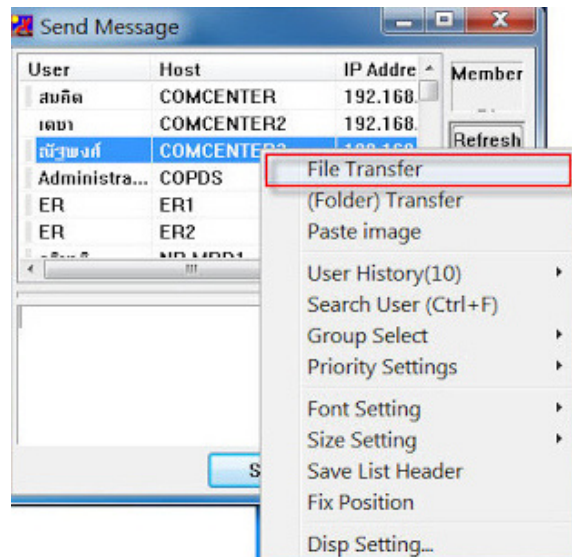
ขั้นตอนการใช้งานโปรแกรม IP Messenger (IPMsg) ผ่าน IP Address

4. การส่งไฟล์

คลิกที่ User ที่ต้องการจะส่ง -> คลิกปุ่ม
Attach file -> เลือกไฟล์ -> Send

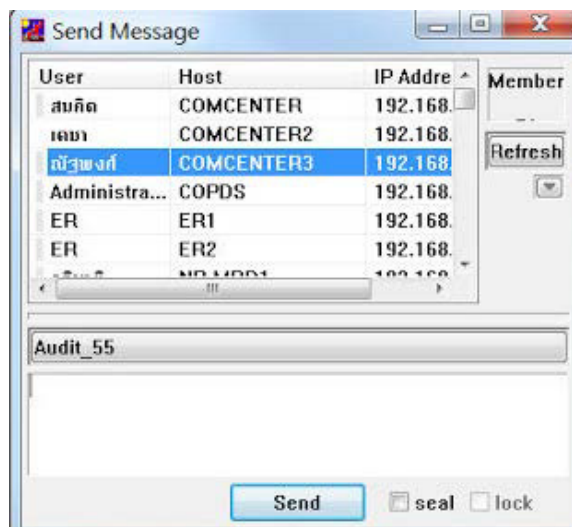

5. แสดงขั้นตอนการแนบไฟล์เอกสารเพื่อ ส่งไฟล์

6. การส่งโฟลเดอร์

คลิกที่ User ที่ต้องการจะส่ง -> คลิกปุ่ม
Attach Folder -> เลือกโฟลเดอร์ที่
ต้องการส่ง -> Send

(2) ประโยชน์ของโปรแกรม IP Messenger (IPMsg)

- รวดเร็ว
- (2.1) สามารถใช้ติดต่อสื่อสารในระบบ LAN ด้วยข้อความได้อย่างรวดเร็ว
  - (2.2) สามารถโอนถ่ายข้อมูลขนาดใหญ่ได้ด้วยเวลาที่รวดเร็ว
  - (2.3) สามารถส่งรูปได้
  - (2.4) สามารถสนทนา (Chat) กับปลายทางในระบบ LAN หรือเครือข่ายส่วนตัว โดยใช้ความสามารถของ IP Address
  - (2.5) ขนาดกะทัดรัด เบา และ ง่ายต่อการใช้งาน

(3) ข้อดีของโปรแกรม IP Messenger (IPMsg)

- (3.1) ไม่จำเป็นต้องมีเครื่องแม่ข่าย (Server) สำหรับการสื่อสารระหว่างคอมพิวเตอร์ตั้งแต่ 2 เครื่อง ขึ้นไป
- (3.2) สามารถถ่ายโอนไฟล์และโพลเดอร์ขนาดใหญ่ได้ทันทีบนเครือข่ายท้องถิ่น (Local Network)
- (3.3) สามารถควบคุมการรับ-ส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้อยู่ในองค์กรไม่รั่วไหลไปสู่ภายนอกได้ร้อยละ 100
- (3.4) ไม่ต้องทำการ Auto Refresh เมื่อมีผู้ใช้คนใหม่เข้า/ออกจากระบบ (คือ การสั่งให้จอภาพแสดงภาพใหม่ตามข้อสนเทศที่ได้รับหลังสุด เช่น สั่งให้แสดงรายชื่อแฟ้มข้อมูลในงานบันทึกใหม่)
- (3.5) ไม่ต้องใช้งบประมาณในการติดตั้งโปรแกรม IP Messenger (IPMsg) ในการรับ-ส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างกัน

(4) ข้อจำกัดของโปรแกรม IP Messenger (IPMsg)

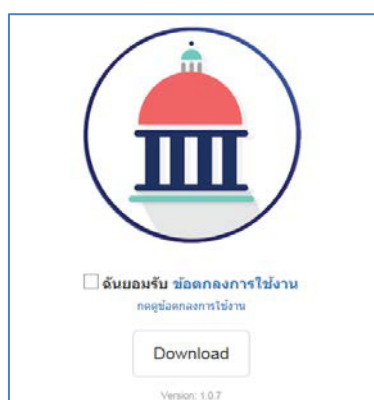
- (4.1) ไม่สามารถโอนไฟล์เป็นโพลเดอร์ได้
- (4.2) ไม่สามารถโอนไฟล์ผ่าน LAN อื่นๆ ได้
- (4.3) ไม่มีระบบความช่วยเหลือ
- (4.4) ไม่แสดงแถบแสดงผลการถ่ายโอนข้อมูลไปยังผู้รับ

1.3) การใช้แอปพลิเคชัน G-Chat ในสังคมออนไลน์ (Social Network)

G-Chat คือ แอปพลิเคชันความปลอดภัยสูงสุดสำหรับภาครัฐ ซึ่งสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.) หรือ DGA ได้พัฒนา G-Chat เพื่อใช้ภายในหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น โดยสามารถสร้างห้องสนทนา รับ-ส่งข้อความ ประสานงาน ระดมความคิด ประชุมทางไกล และพูดคุยด้วยการโทรผ่านแอปพลิเคชันหรือวิดีโอคอลล์ที่มีประสิทธิภาพ และมีความปลอดภัยระดับสากล จึงแนะนำให้ทุกหน่วยงานในภาครัฐใช้ G-Chat แทนแอปพลิเคชัน LINE หรือแอปพลิเคชันสนทนาอื่นๆ (chat) เพื่อความปลอดภัยของข้อความที่สนทนาหรือส่งไฟล์ราชการถึงกัน เพื่อแยกการสนทนาเรื่องส่วนตัวกับเรื่องงานออกจากกัน

G-Chat เป็นแอปพลิเคชันที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อใช้เป็นระบบติดต่อสื่อสารแบบออนไลน์สำหรับหน่วยงานภาครัฐผ่านอุปกรณ์สื่อสารแบบเคลื่อนที่ เพื่อความมั่นคงปลอดภัยของ

ข้อมูล เนื่องจากแอปพลิเคชันต่างๆ ที่ใช้สนทนาบนอุปกรณ์พกพานั้น มีความเสี่ยงสูงต่อการถูกลักลอบใช้ข้อมูลและความลับทางราชการ อีกทั้งมีโอกาสเกิดการทุจริต ส่งผลต่อความเสียหายของทางราชการ และอาจกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ นอกจากนี้ G-Chat มีการจัดการผู้ใช้ตามโครงสร้างของหน่วยงาน มีความเป็นส่วนตัว และมีความปลอดภัยของข้อมูล ซึ่งเป็นการปรับกระบวนการทำงานราชการสู่ยุครัฐบาลดิจิทัล รวมทั้งมีเมนูต่างๆ ใกล้เคียงกับแอปพลิเคชัน LINE ที่คุ้นเคยกันอย่างมาก สามารถใช้งานง่าย แทบจะไม่ต้องเรียนรู้อะไรใหม่ ซึ่งปัจจุบัน สพร. อยู่ระหว่างพัฒนาแอปพลิเคชันจาก version 1 เป็น version 2 โดยเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะได้มีหนังสือเชิญชวนหน่วยงานราชการต่างๆ เพื่อให้สื่อสารในเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้วยแอปพลิเคชันดังกล่าวต่อไป

ภาพที่ 2 แสดงสัญลักษณ์ของแอปพลิเคชัน G-Chat

ตารางที่ 7 : ความเป็นมาและการใช้งานแอปพลิเคชัน G-Chat

ความเป็นมาและการใช้งานแอปพลิเคชัน G-Chat	
<p>1. รัฐบาลได้มีสาธิตแอปพลิเคชัน G-Chat ในงาน eGovDay 2015 ให้ประชาชนได้ทดลองใช้งาน เห็นว่าการสื่อสารระหว่างหน่วยงานรัฐ ก็สามารถใช้แอปพลิเคชันนี้แทนแอปพลิเคชัน LINE ได้ และมีกลิ่นเม็ดเด่นๆ มากมาย คล้ายคลึงกัน</p>	
<p>2. การเปิดตัวของ G-Chat ในงาน eGovDay 2015</p>	

ความเป็นมาและการใช้งานแอปพลิเคชัน G-Chat	
<p>3. แสดงสติ๊กเกอร์ พร้อมวัน-เวลาที่ส่งข้อความถึงกัน มีให้เลือกใช้มากมาย ตามสถานการณ์โดยไม่ต้องพิมพ์ สามารถกดส่งได้ทันทีด้วยสติ๊กเกอร์ ข้อความที่คุ้นเคย รวมถึงสติ๊กเกอร์ คำนิยม 12 ประการด้วย</p>	
<p>4. แสดงการแชร์สถานที่ที่อยู่ปัจจุบัน</p> <p>5. แสดงการสนทนาในกลุ่ม (Group Chat) มีเวลาบอกละเอียด รวมทั้งแสดงให้เห็นด้วยว่าในกลุ่มได้อ่านแล้วกี่คน</p>	
<p>6. แสดงการตั้งค่าเบื้องต้นที่จำเป็น เช่น ขนาดตัวอักษร และการแจ้งเตือน เป็นต้น</p>	

ความสามารถและคุณสมบัติของ G-Chat

1. บริหารจัดการ เลือกรูปแบบการใช้งาน และปรับแต่งตามความต้องการของหน่วยงาน โดยผู้ดูแลระบบของแต่ละหน่วยงาน
2. สร้างห้องสนทนาเฉพาะกลุ่ม โดยกำหนดเลือกเจ้าหน้าที่ต่างแผนกให้เป็นสมาชิกในห้องเดียวกันได้ หรือเชิญให้เข้าเป็นสมาชิกตามความสมัครใจ โดยไม่จำกัดจำนวนสมาชิก

3. สร้างห้องสนทนาที่กำหนดให้มีการระบุพิกัดตำแหน่ง (Location Sharing) ของสมาชิกทุกคนเมื่อส่งข้อความ
4. สืบค้นข้อความได้
5. สมาชิกใหม่ในห้องสนทนาสามารถเห็นข้อความที่โพสต์ไว้ตั้งแต่เริ่มสร้างห้องได้
6. ผู้ส่งข้อความสามารถตรวจสอบรายชื่อผู้อ่านข้อความแล้วได้
7. กำหนดให้สื่อสารข้ามหน่วยงานได้
8. ใช้งานได้จากอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่และคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล

2) แนวทางในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาบุคลากรของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังด้านการสื่อสารในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

เนื่องจากบุคลากรของทุกหน่วยงานเป็นปัจจัยหลักสำคัญที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จในการดำเนินการด้านต่างๆ จึงต้องมีการพัฒนาเสริมสร้างองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านการสื่อสารในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ตระหนักรู้ เท่าทันเหตุการณ์ต่างๆ และสามารถป้องกันภัยที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีข้อมูลราชการถูกนำไปใช้หาประโยชน์ส่วนตนซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ทั้งนี้ ในส่วนของการวิเคราะห์ SWOT Analysis “ข้อ 2.2.2 ตารางที่ 3 ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์สถานการณ์การรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง” ด้านจุดอ่อน ปรากฏว่าในภาพรวมบุคลากรของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังยังมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การทำงานในเชิงรุก การประสานงาน และถ่ายทอดความรู้ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่และงานขององค์กรไม่เพียงพอ ดังนั้น จึงต้องมีการแก้ไขปัญหาโดยบุคลากรทุกคนต้องพัฒนาองค์ความรู้ของตนเองและตระหนักรู้เท่าทันภัยคุกคามจากการใช้ระบบสารสนเทศและอินเทอร์เน็ต รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจและดำเนินการป้องกันภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในส่วนที่ต้องกระทำและงดเว้นการกระทำ

ในส่วนของการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงการคลังมีการจัดทำโครงการตามแผนพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้แก่บุคลากรในสังกัดกระทรวงการคลังโดยใช้เงินกองทุนพัฒนาบุคลากรของกระทรวงการคลังเป็นประจำทุกปี เพื่อพัฒนาบุคลากรของกระทรวงการคลังให้มีสมรรถนะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล และเพื่อเรียนรู้การสร้างสัมพันธภาพที่ดี รวมทั้งการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งสามารถพึ่งพาติดต่อประสานงานระหว่างกันได้ ทั้งนี้ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง เป็นผู้รับผิดชอบโครงการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยการกำหนดหลักสูตร การเรียนการสอน การฝึกทดสอบ การปฏิบัติงานจริง ให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงการคลัง ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้มีแนวทางพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ เพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล ในทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ ในมิติที่ 1 รู้เท่าทันและใช้เทคโนโลยีเป็น (Digital Literacy) ซึ่งได้ให้ความหมายของ Digital Literacy คือ ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หรือ Digital Literacy หมายถึง ทักษะในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกัน หรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน หรือระบบงาน ในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมความสามารถ 4 มิติ ได้แก่ 1) การใช้ (Use) 2) เข้าใจ (Understand) 3) การสร้าง (Create) 4) เข้าถึง (Access) เทคโนโลยีดิจิทัล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ได้แบ่งประเภทของทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลไว้ 9 ด้าน ได้แก่ 1) การใช้งานคอมพิวเตอร์ 2) การใช้โปรแกรมประมวลคำ 3) การใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล 4) การใช้งานอินเทอร์เน็ต 5) การใช้โปรแกรมตารางคำนวณ 6) การทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ 7) การใช้งานเพื่อความมั่นคงปลอดภัย 8) การใช้โปรแกรมการนำเสนอผลงาน และ 9) การใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคงปลอดภัย เพื่อให้ทุกส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรกลางบริหารงานบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำแนวทางการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลดังกล่าวไปปรับใช้ในการพัฒนาและเสริมสร้างกำลังคนในสังกัดทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ รวมทั้งใช้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพกำลังคนภาครัฐ ในการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล โดยให้ข้าราชการและบุคลากรภาครัฐเร่งพัฒนาตนเองและสนับสนุนการพัฒนาผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง

ในการนี้ กระทรวงการคลังมีนโยบายที่จะพัฒนาบุคลากรของกระทรวงการคลังทุกระดับ ให้มีความรู้ความสามารถด้าน Digital Literacy ให้สามารถใช้ปฏิบัติงานในทุกส่วนราชการในสังกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ในฐานะเป็นศูนย์พัฒนาบุคลากรของกระทรวงการคลังด้าน Digital Literacy ได้จัดให้มีการฝึกอบรมวิชาการด้าน Digital Literacy ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 แก่เจ้าหน้าที่ของกระทรวงการคลัง จำนวน 10 หลักสูตร ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 8 : หลักสูตรการฝึกอบรมวิชาการด้าน Digital Literacy ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ของกระทรวงการคลัง

ลำดับ ที่	ชื่อหลักสูตร	วันที่
1	การสร้าง Infographic ในยุค Digital Content	18-22 มีนาคม 2562
2	การออกแบบและจัดการฐานข้อมูลด้วย Microsoft Access	25-29 มีนาคม 2562
3	การใช้งานโปรแกรม Office ด้วย Google Drive (Google Docs)	1 เมษายน 2562
4	การใช้งานโปรแกรม Microsoft Office 2016	22-26 เมษายน 2562
5	เรียนรู้การใช้งานโปรแกรม PowToon	22-24 พฤษภาคม 2562
6	การสร้างเว็บไซต์แบบมีอาชีพด้วย WordPress	27-29 พฤษภาคม 2562
7	การสร้างแบบสำรวจอัจฉริยะ ด้วย Google Form	30 พฤษภาคม 2562
8	Microsoft PowerPoint 2016	11-13 มิถุนายน 2562
9	Functional & Data Analytics Using Microsoft Excel	24-25 มิถุนายน 2562
10	การเขียนโปรแกรมด้วย Excel VBA	26-28 มิถุนายน 2562

จากการพิจารณาหลักสูตรด้าน Digital Literacy ดังกล่าว ปรากฏว่ายังไม่ได้จัดให้มีการฝึกอบรมเรื่องการพัฒนาทักษะความเข้าใจและการใช้งานเพื่อความมั่นคงปลอดภัย รวมทั้งการใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคงปลอดภัย ตามที่สำนักงาน กพ. กำหนด ทั้งนี้ การบริหารจัดการบุคลากรในสังกัด

สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังด้าน Digital Literacy จะต้องนำภูมิหลังที่ได้มีการวิเคราะห์ SWOT Analysis ดังกล่าวข้างต้นมาประกอบการจัดทำหลักสูตรด้วย พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดเพื่อใช้วัดสถานะ ความรู้ความเข้าใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม ในเบื้องต้นผู้จัดทำรายงานจะได้ประสานหน่วยงานรับผิดชอบหลักสูตร เพื่อให้เห็นความสำคัญของการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความตระหนักรู้เท่าทัน เหตุการณ์ภัยคุกคามด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และสามารถป้องกันภัย ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อมิให้ข้อมูลราชการถูกนำไปใช้หาประโยชน์ส่วนตนซึ่งจะก่อให้เกิด ผลเสียหายต่อราชการและความมั่นคงของประเทศต่อไป

3) แนวทางการแก้ปัญหาหรือพัฒนานโยบายด้านกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

สืบเนื่องจากได้มีประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง เรื่อง แนวนโยบายและแนวปฏิบัติ ในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2559 ซึ่งมีข้อกำหนดเกี่ยวกับแนวทางการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศไว้อย่างชัดเจนแล้ว อย่างไรก็ตาม ในการนำแนวนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติยังสร้างความตระหนักรู้แก่ผู้ใช้งานในการรักษา ความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ (information security awareness) ไม่เข้มข้นและจริงจัง เท่าที่ควรตามที่ได้กำหนดไว้ในประกาศฯ “ข้อ 6 การบริหารจัดการการเข้าถึงของผู้ใช้งาน (user access management) เพื่อควบคุมการเข้าถึงระบบสารสนเทศเฉพาะผู้ที่ได้รับอนุญาต และเพื่อป้องกันการ เข้าถึงจากผู้ซึ่งไม่ได้รับอนุญาต ข้อ 6.1 สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ใช้งาน เพื่อให้เกิดความตระหนัก ความเข้าใจถึงภัยและผลกระทบที่เกิดจากการใช้งานระบบสารสนเทศโดยไม่ระมัดระวังหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ รวมถึงกำหนดให้มีมาตรการเชิงป้องกันตามความเหมาะสม” ดังนั้น จึงควรมีการบังคับใช้ประกาศฯ ดังกล่าว อย่างเคร่งครัด และต่อเนื่อง รวมทั้งนำไปใช้ในการฝึกอบรมบุคลากรด้าน Digital Literacy เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจตามข้อ 2 ต่อไป เพื่อมิให้การใช้งานระบบสารสนเทศทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติในการควบคุมการใช้งานระบบคอมพิวเตอร์และสินทรัพย์สารสนเทศ เช่น เอกสาร สื่อบันทึกข้อมูล คอมพิวเตอร์หรือสารสนเทศ เป็นต้น อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการเข้าถึงโดยผู้ซึ่งไม่มีสิทธิ

จากการนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาคือพัฒนานโยบายเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคง ปลอดภัยด้านสารสนเทศดังกล่าวข้างต้นนั้น จะสามารถดำเนินการได้ทั้งระบบอย่างเข้มข้น จริงจัง และต่อเนื่อง หากผู้จัดทำรายงานได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงการคลัง เนื่องจากเป็นตำแหน่งที่มีขอบเขตความรับผิดชอบในการช่วยปลัดกระทรวงการคลังในการปฏิบัติงาน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การวางแผน บริหารจัดการและบูรณาการร่วมมือกับหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงการคลัง และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและสนับสนุน ทุกภาคส่วนให้เป็นพลังร่วมในการพัฒนางานในกระทรวงการคลัง รวมตลอดถึงการบริหารความเสี่ยง และวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานในสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังให้สอดคล้องกับ ทิศทาง นโยบาย ยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง แผนปฏิบัติราชการให้ตรงตามเป้าหมาย ความสำเร็จ โดยเชื่อมโยงกับพันธกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังและกระทรวงการคลัง ในการ ปรับปรุงแนวทาง มาตรฐาน ระบบงาน กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในเรื่อง ต่างๆ ในสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง เพื่อการปฏิบัติราชการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทันท่วง

การเปลี่ยนแปลง และตอบสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งเมื่อการดำเนินการยกระดับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังสำเร็จแล้ว จะขยายไปยังทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการคลัง เมื่อสำเร็จแล้วจะเป็นองค์กระต้นแบบของหน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศต่อไป

2.2.4 ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการตามข้อเสนอ และแนวทางการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม

การดำเนินการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังและกระทรวงการคลัง มีปัจจัยความสำเร็จรวม 4 เรื่อง ตามหลักการบริหาร 4 M ดังนี้

ตารางที่ 9 : การวิเคราะห์ผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการตามข้อเสนอ และแนวทางการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม

ลำดับที่	ปัจจัยความสำเร็จตามหลักการบริหาร 4 M	ผลกระทบ	แนวทางการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม
1	Material ได้แก่ เครื่องมือในการดำเนินการ คือ ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ของกระทรวงการคลัง โปรแกรม IP Messenger และแอปพลิเคชัน G-Chat ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สามารถนำมาใช้ได้ทันที	ไม่มี	-
2	Money ในการใช้เครื่องมือดังกล่าวตามข้อ 1 ไม่ต้องใช้เงินงบประมาณแต่ประการใด	ไม่มี	-
3	Man ปัจจัยแห่งความสำเร็จขึ้นอยู่กับบุคลากรที่เป็นจุดอ่อนจากการวิเคราะห์ SWOT Analysis	อาจเกิดผลกระทบจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของบุคลากรในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร โดยเห็นว่าเป็นเรื่องไม่สำคัญ จึงไม่ให้ความร่วมมือในการป้องกันภัยคุกคามในการสื่อสารด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	ผู้บริหารระดับสูงมอบนโยบายและกำชับให้บุคลากรในสังกัดทั้งหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการเป็นกลไกในการบังคับใช้กฎหมาย และแนวนโยบายต่างๆ อย่างเคร่งครัด รวมถึงตลอดถึงผู้ใช้งานเพื่อให้เข้ารับการฝึกอบรมด้านคอมพิวเตอร์ และศึกษาแนวนโยบายตามประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังฯ จนเกิดความเข้าใจและนำไปปฏิบัติ

ลำดับ ที่	ปัจจัยความสำเร็จ ตามหลักการบริหาร 4 M	ผลกระทบ	แนวทางบริหารจัดการ ที่เป็นรูปธรรม
			ได้อย่างจริงจัง โดยต้องมีการ วัดผลการเรียนการสอนเป็น ระยะๆ อย่างต่อเนื่อง จน สามารถตระหนักรู้เท่าทัน และจำขึ้นใจถึงความสำคัญ และจำเป็นที่จะต้องมีการ ใช้เครื่องมือต่างๆ ของภาครัฐ ในการสื่อสารด้วยระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ
4	Management ในการบริหารจัดการเพื่อให้สามารถ ดำเนินการด้านการรักษาความมั่นคง ปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักงาน ปลัดกระทรวงการคลังและกระทรวงการคลัง อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ได้มีประกาศ สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังกำหนด แนวนโยบายในการดำเนินงานไว้ด้วยแล้ว จึงสามารถบังคับใช้อย่างเคร่งครัดได้ทันที	ไม่มี	-

2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ

การดำเนินการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง และกระทรวงการคลัง จะสามารถขับเคลื่อนให้เกิดเป็นรูปธรรมจนประสบความสำเร็จได้ด้วยผู้นำที่มีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

2.3.1 ความรู้ (Knowledge)

1) มีความรู้ความเข้าใจนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
กับภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

2) มีความรู้ความเข้าใจเรื่องในอนาคตเกี่ยวกับภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
และกระทรวงการคลังภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

3) มีความรู้ความเข้าใจบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังและ
กระทรวงการคลัง สามารถวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ รวมทั้งปรับบทบาทและภารกิจของส่วนราชการ
ในสังกัดให้มีความเหมาะสม สอดรับในทิศทางเดียวกันได้อย่างชัดเจน

4) มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการของงานสนับสนุนการดำเนินการกิจของสำนักงาน
ปลัดกระทรวงการคลังและกระทรวงการคลัง เช่น งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และงาน
พัฒนาระบบบริหารทั้งหมด เป็นต้น

5) มีความรอบรู้ด้านการบริหารคน ด้านการบริหาร การบริหารแบบมีอาชีพ และการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

2.3.2 ทักษะ (Skills)

- 1) ทักษะในการวางแผน และการแก้ปัญหาเชิงกลยุทธ์
- 2) ทักษะด้านความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
- 3) ทักษะด้านการตัดสินใจ
- 4) ทักษะด้านการปรับตัวและความยืดหยุ่น
- 5) ทักษะด้านความคิดที่แปลกใหม่และความคิดเชิงกลยุทธ์
- 6) ทักษะด้านความคิดเชิงประมวลผล
- 7) ทักษะด้านความเข้าใจในสื่อยุคใหม่
- 8) ทักษะด้านการปรับเปลี่ยนภาครัฐให้เป็นรัฐบาลดิจิทัล
- 9) ทักษะด้านเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์

2.3.3 ความสามารถ (Ability)

- 1) การใช้อุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างครบวงจร
- 2) การออกแบบงานเชิงนวัตกรรม และการส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรม และการคิดสร้างสรรค์
- 3) การประยุกต์ความรู้หลากหลายด้าน
- 4) ความสามารถและทักษะในการสื่อสาร
- 5) การประสานสัมพันธ์
- 6) การบริหารทรัพยากร

2.3.4 คุณลักษณะอื่นที่จำเป็น (Other Characteristic)

- 1) การมีจิตมุ่งบริการ
- 2) การทำงานเป็นทีม
- 3) การทำงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์
- 4) ความรับผิดชอบตรวจสอบได้
- 5) การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.แผนพัฒนาตนเอง

(ข้อมูลส่วนบุคคล ไม่เผยแพร่)

บรรณานุกรม

- โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชด่านซ้าย. (2555). คู่มือการใช้งานโปรแกรม IP Messenger. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2562. จาก <http://imt-dansai.blogspot.com/2012/02/ip-messenger-messenger-open-source-hiroaki.html>
- สำนักงานคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2550). พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ พ.ศ. 2549. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2562. จาก http://www.etcommission.go.th/files/law/saft_etc_public.pdf
- สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน). (2558). บริการ G-Chat. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2562. จาก <https://www.dga.or.th/th/profile/978/>
- สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน). (2561). ข้อกำหนดและเงื่อนไขการให้บริการ (Service Level Agreement) ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลาง เพื่อการสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐ (MailGoThai). สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2562. จาก https://onlinereport.mail.go.th/Document/SLA_Mail_Mailgothai.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2550). มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2550. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2562. จาก <https://www.it.chula.ac.th/sites/default/files/doc/mail-cabinet-501218.pdf>
- สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง. (2559). ประกาศ เรื่อง แนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2559. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2562. จาก https://www.mof.go.th/home/eco/230359_ICT_I_Security_Policy_ICTMOF.pdf
- สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง. (2560). แผนยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2564. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2562. จาก <http://mof.go.th/home/plan/STRBOOK60-64.pdf>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580). สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2562. จาก http://www.ratchakittha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF

ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

ชื่อ - สกุล นางสาวสิริกานต์ มหาสิทธิ์ระกุล

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี)	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ปี พ.ศ. 2526
	นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช	ปี พ.ศ. 2554
ปริญญาโท	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์สำหรับนักบริหาร)	มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช	ปี พ.ศ. 2544

ประสบการณ์การรับราชการ

วัน เดือน ปี	ตำแหน่ง	สังกัด
17 มีนาคม 2529	เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี 3	กรมสรรพสามิต
21 กรกฎาคม 2543	เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน 7 ว	กรมสรรพสามิต
1 กรกฎาคม 2547	เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน 7 ว	สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
18 พฤศจิกายน 2547	เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน 8 ว	สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
11 ธันวาคม 2551	นักวิชาการตรวจสอบภายใน ชำนาญการพิเศษ	สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
21 เมษายน 2559	ผู้ตรวจสอบภายในกระทรวง	สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

ผลงานทางวิชาการ

1. กรณีศึกษาการสอบทานกรณีพิเศษ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงการคลัง
2. รายงานผลการตรวจสอบโครงการวิจัย เรื่อง การประเมินผลโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานจากผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อการบริหารหนี้สาธารณะอย่างยั่งยืน

รางวัลหรือทุนการศึกษา

-

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจสอบภายในกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง